

Amerykańskie rakiety wzmocnią bezpieczeństwo Litwy, ale droga »8

Zużyty olej jadalny – w biopaliwo »9

Czytają chętnie! W dobie tabletów dzieci sięgają po książkę drukowaną »11

Zmiana czasu już w tym tygodniu »15

Mačiulis: „Na Litwie jeszcze nigdy nie żyło się tak dobrze, jak teraz”

Fot. Marian Paluszkiewicz

Według ekonomisty Nerijusa Mačiulisa, na Litwie jeszcze nigdy nie żyło się tak dobrze, jak teraz. W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mačiulis prognozuje, że od 2024 r. płace wzrosną o 11,5 proc. (7 proc. w ubiegłym roku), co powinno być najszybszym wzrostem płac w UE i najwyższym na Litwie od 2008 r. »4

Kolejne upomnienie Valotce. Czy poda się do dymisji? »7

ISSN 1392-0405

Zbliża się 10. edycja Dni Kultury Polskiej w DKP »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraća. Zastrzeżenie sobie prawo
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Komentarz dnia

Bezczelność

Rajmund Klonowski

Przedstawiciel rządu Republiki Litewskiej w okręgi wileński i olicki ogłosił, że główny inżynier samorządu Wilna Anton Nikitin został na to stanowisko zatrudniony niezgodnie z prawem. Prawo bowiem wymaga, by głównym inżynierem

samorządu był — no właśnie inżynier. Zaś Nikitin jest piarowcem, zresztą — zatrudnionym jako „inżynier” bez wymaganego ustawowo konkursu. Samorząd tłumaczył, że wszystko w porządku, bo zatrudniony obiecał, że do 2027 r. nabędzie stosowne wykształcenie — ale to trochę tak, jakby piarowca zrobić chirurgiem i dać mu leczyć pacjentów, wystarczy tylko, że obieca się dokształcić w międzyczasie. Tłumaczenie nie było przekonujące, bo samorząd otrzymał polecenie, by bezprawnie zatrudnionego Antona Nikitina zwolnić.

Widocznie jednak zwany „zwężaczem ulic”

(choć to akurat nie jest jego konkretna odpowiedzialność, tylko dużo szerszy problem potencjalnie korupcyjny) Nikitin ma dobre plecy, bo zamiast zostać zwolnionym — przez przełożonych został przeniesiony na stanowisko Głównego Kierownika ds. Zrównoważonego Rozwoju. Ale, jak zaczął się tłumaczyć samorząd, takiego stanowiska w rzeczywistości nie ma i Nikitin jest tylko doradcą administracji. Brzmi tajemniczo? Niewątpliwie. Budzi pytania? Powinno. Zwłaszcza o to — czyje interesy rządzą w naszej stolicy, bo na pewno nie mieszkańców... ■

MSZE ŚW. W INTENCJI POLSKICH WŁADZ

Wierni w Wilnie są zapraszani do udziału w Mszach świętych o błogosławieństwo Boże dla prezydenta RP Andrzeja Dudy i aby tworzący się rząd w Polsce był oparty na wartościach chrześcijańskich.

Msze św. odbędą się 29 października 2023 r. w:

- kościół Ducha św., o godz. 12.00;
- kaplicy Miłosierdzia o godz. 16.00;
- kościół św. Mikołaja o godz. 14.00;
- kościół Niepokalanego Poczęcia na Zwierzyńcu o godz. 13.00;
- kościół św. św. Piotra i Pawła o godz. 13.00.
- kościół św. Rafała o godz. 13.00
- kościół św. Teresy (Ostra Brama) o godz. 13.00
- kościół św. św. Stanisława i Władysława (katedrze wileńskiej) o godz. 16.30

Spółeczeństwo Katolickie Wilna

„Kurier Wileński” zatrudni dziennikarza

Pragniesz twórczej pracy, nowych znajomości i ciekawych wyzwań? W takim razie to oferta dla Ciebie! Redakcja „Kuriera Wileńskiego” zatrudni na etat dziennikarza.

Wymagania:

- Wyższe wykształcenie
- Dobra znajomość języków polskiego i litewskiego.
- Odpowiedzialność, kreatywność, inicjatywa

Tel. 8 675 22271

W Wilnie sfinalizowano pierwszy etap rekonstrukcji miejskiej oczyszczalni ścieków
Fot. Dainius Labutis, ELTA

Startuje plebiscyt „Polak Roku 2023”

Już po raz 26. ogłaszamy plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” mający na celu wytypowanie „Polaka Roku” — osoby najbardziej zasłużonej dla polskości na Wileńszczyźnie. Zachęcamy Czytelników do zgłaszania kandydatów do tego tytułu za rok 2023. Zgłoszenia prosimy nadsyłać do końca października br.

Plebiscyt ma na celu uhonorowanie osób, które w sposób szczególny zasłużyły się dla polskości na Litwie i poprzez swą działalność w mijającym roku trwale zapisały się w naszej polskiej kronice zdarzeń. Poprzednie edycje konkursu dowiodły, że mamy na Litwie wielu Polaków godnych tego zaszczytnego tytułu. Osoby te poprzez codzienną pracę wnoszą stały wkład w zachowanie i rozwijanie polskości na Litwie, przyczyniają się do promowania dobrego imienia Polaków w społeczeństwie naszego kraju.

Nieziemie cieszy nas to, że nasi Czytelnicy dostrzegają dokonania różnych osób pracujących w różnych dziedzinach i co roku typują kolejne osoby, które za swą działalność duszpasterską, oświatową, społeczną, kulturalną czy też polityczną zasługują na słowa uznania i podzięk.

Zachęcamy naszych Czytelników do nadsyłania do redakcji (listownie lub pocztą elektroniczną) nazwisk osób, których działalność i obywatelska postawa wobec spraw życiowo ważnych dla nas, Polaków mieszkających na Litwie, kwalifikują do zdobycia tytułu „Polak Roku 2023” wraz z uzasadnieniem zgłoszenia, zawierającym krótki opis działalności kandydata.

Zgłoszenia kandydatów w nieograniczonej liczbie mogą nadsyłać zarówno osoby fizyczne, jak też organizacje społeczne czy firmy prywatne.

Zgłoszenia prosimy nadsyłać na adres redakcji: „Kurier Wileński”, Birbinių 4A, LT-02121 Vilnius, Lietuva z dopiskiem „Polak Roku 2023” do końca października br. lub pocztą elektroniczną: reklama@kurierwilenski.lt.

Zwycięzcy konkursu z lat poprzednich nie mogą być powtórnie zgłaszani. Kapituła plebiscytu, składająca się z laureatów poprzednich edycji konkursu „Polak Roku”, spośród nadesłanych do redakcji zgłoszeń wybierze 10 osób typowanych do tytułu. W kolejnym etapie konkursu Czytelnicy będą mogli oddać swój głos na wybranego kandydata. Na naszych łamach będziemy publikować wywiady z nominowanymi do tytułu „Polaka Roku”, by ich wkład w życie społeczne i pielęgnowanie wartości narodowych był jak najszerzej znany. ■

Redakcja
„Kuriera Wileńskiego”

Imieniny

26 października

Amanda, Bernarda, Bonawentury, Damiana, Demetriusza, Ewarysta, Kalistrata, Leonarda, Lucjana, Lucyny, Ludomiła, Lutostława, Marcjana, Rustyka

27 października

Barnima, Frumencjusza, Józefa, Kapitoliny, Manfreda, Wielebora

Cytat dnia

„Tak naprawdę ludzie nie bardzo odróżniają, gdzie są prawa ludności Palestyny, a gdzie zaczyna się wspieranie terrorystycznej organizacji” — oświadczyła po posiedzeniu komitetu ds. polityki międzynarodowej ambasador Izraela na Litwie Hadas Wittenberg Silverstein.

Liczba dnia

5 000 000

euro mniej niż wcześniej planowano wyda w tym roku litewska Kasa Chorych na zakup szczepionek na Covid-19. W tym roku planowano wydać na ten cel 35 mln. euro.

Mačiulis: „Na Litwie jeszcze nigdy nie żyło się tak dobrze, jak teraz”

Honorata Adamowicz

— Dane pokazują, że na Litwie nigdy nie żyło się tak dobrze, jak teraz. W szybkim tempie rosną płace średnie i minimalne. Jeśli spojrzymy na dwudziestoletni postęp Litwy od momentu przystąpienia do Unii Europejskiej, zobaczymy, że średnia płaca wzrosła w tym okresie 5-krotnie — mówi główny ekonomista Swebanku.

KOGO WYPRZEDZILIŚMY?

Minimalne wynagrodzenie na Litwie obecnie wynosi 840 euro brutto, czyli 633 euro netto. Od stycznia 2024 r. minimalne wynagrodzenie (MMA) ma wynosić 924 euro brutto, a więc minimalne miesięczne wynagrodzenie netto wyniesie 709 euro, czyli o 76 euro (10 proc.) więcej niż wynosi obecnie. Minimalna stawka godzinowa ma być podwyższona do 5,65 euro z obecnych 5,14 przed opodatkowaniem (wzrost o 0,51 euro, czyli o 10 proc.).

— Jeśli spojrzeć na zmiany cen, to zobaczymy, że siła nabywczą ludności, jej możliwości, wzrosły 3-krotnie. Wartość PKB na mieszkańca Litwy, po uwzględnieniu różnic cenowych, wzrosła z 50 proc. średniej Unii Europejskiej do 90 proc. Pod względem tego wskaźnika wyprzedziliśmy takie kraje starej Unii Europejskiej, jak Grecja, Portugalia, a także wszystkie kraje sąsiednie, w tym Polskę, Łotwę i Estonię. Tylko w ciągu ostatnich sześciu lat płaca minimalna po opodatkowaniu podwoiła się z około 350 euro do 700 euro od pierwszego stycznia przyszłego roku — mówi Mačiulis.

ZBLIŻAMY SIĘ DO KRAJÓW ZACHODU

— Patrząc na wszystkie wskaźniki społeczne, widzimy, że nastąpił bardzo znaczący postęp gospodarczy, jednocześnie jednak

„Nastąpił bardzo znaczący postęp gospodarczy, jednocześnie zbliżamy się do najbogatszych, rozwiniętych krajów Zachodu” — mówi Nerijus Mačiulis
Fot. Dainius Labutis, ELTA

zblizamy się do najbogatszych, rozwiniętych krajów Zachodu. Jakość życia znacznie się poprawiła, o czym świadczy wskaźnik ubóstwa bezwzględne. Przed przystąpieniem do Unii Europejskiej co trzeciemu mieszkańcowi Litwy brakowało pieniędzy na podstawowe potrzeby, takie jak mieszkanie, żywność i opłaty za usługi komunalne. Obecnie wskaźnik ten wynosi około 6–7 proc. i niewiele odbiega od średniej Unii Europejskiej. Naprawdę trudno zignorować fakt, że na Litwie nigdy nie żyło się tak dobrze, jak teraz — po raz kolejny podkreśla Nerijus Mačiulis.

PROBLEMY JEDNAK POZOSTAJĄ

W drugim kwartale 2023 r. stopa bezrobocia wśród mężczyzn wyniosła 6 proc., a wśród kobiet 5,9 proc. Stopa bezrobocia wśród młodych ludzi (w wieku 15–24 lat) wyniosła 8,5 proc., co oznacza spadek o 7,6 punktu procentowego w ciągu

kwartału i o 3,1 punktu procentowego w ciągu roku.

— Obecnie stopa bezrobocia wynosi mniej niż 6 proc. i prawie nigdy nie była niższa. Być może tylko w 2007 r. była niższa. Oznacza to, że praktycznie każdy, kto chce pracować, może znaleźć pracę, a miejsca pracy są dostępne. To pokazuje, że nie mamy zbyt dużych problemów społecznych. Być może jednym z obszarów, który jest często wskazywany na Litwie przez ekonomistów, polityków i instytucje międzynarodowe, jest to, że nierówność dochodów pozostaje wyższa niż w bogatych krajach zachodnich. Emerytury nie wzrosły wystarczająco w stosunku do wzrostu średniej płacy. W tych obszarach wciąż można poczynić postępy. Zmiana obecnej sytuacji w ciągu ostatnich 10–20 lat była ogromna w pozytywnym kierunku — zaznacza Nerijus Mačiulis. ■

Zakończono główne prace budowlane w miasteczku wojskowym w Rakanciszkach

Na budowę trzech miasteczek wojskowych wydano około 230 mln euro. Prace budowlane w wojskowym miasteczku w Rakanciszkach mają być zakończone już w tym roku, a Batalion Piechoty Zmechanizowanej im. Księcia Wajduty przeniesie się do niego w styczniu.

Honorata Adamowicz

Miasteczko wojskowe w Rakanciszkach o powierzchni 17,7 ha ma składać się z prawie 11 000 m kw. budynków administracyjnych i specjalnego przeznaczenia: koszar, stołówek, kwatery głównej, stacji medycznych i kontrolnych, 4 000 m kw. obiektów sportowych i boisk oraz stadionu. Powstało również ponad 7 000 m kw. budynków technicznych oraz około 200 miejsc parkingowych, placów manewrowych i technicznych.

TRZY NOWE KAMPUSY

— Główne prace budowlane miasteczka wojskowego w Rakanciszkach zostały zakończone, a infrastruktura wewnętrzna i zewnętrzna jest w trakcie budowy. Budynki administracyjne i specjalnego przeznaczenia, takie jak koszary, stołówka, kwatera główna, stacja medyczna, obiekty sportowe i place, ośrodek wypoczynkowy, a także budynki techniczne, takie jak magazyny, garaże, stacja benzynowa, myjnie samochodowe, sprzęt i hangary magazynowe, stacje rozrządowe i place sprzętowe, parkingi i inna niezbędna infrastruktura, są już zbudowane — wymienia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Asta Galdikaitė kierownik ds. informacji publicznej Departamentu Komunikacji Strategicznej przy Ministerstwie Obrony Narodowej.

Nowe miasteczka wojskowe powstają również w Szylėlach oraz w Szawlach. Oczekuje się, że ich budowa zostanie zakończona do końca 2023 lub na początku 2024 r. We wszystkich trzech nowych kampusach będzie mogło pracować i służyć do 2 400 żołnierzy i pracowników cywilnych systemu obrony narodowej.

UMOWY PARTNERSKIE PODPISANO NA OKRES 15 LAT

W Rakanciszkach osiedli się Batalion Piechoty Zmechanizowanej im. Księcia Wajduty (lit. Kuni-gaikščio Vaidoto mechanizuotasis pėstininkų batalionas).

— Oczekuje się, że kompleks wojskowy w Rakanciszkach zostanie w pełni wyposażony do końca bieżącego roku. Po zakończeniu prac i przekazaniu obiektu Batalion Piechoty Zmechanizowanej im. Księcia Wajduty, który obecnie tymczasowo stacjonuje w Mariampolu, przeniesie się do kampusu wojskowego w Rakanciszkach — zaznacza Asta Galdikaitė.

Jak powiedziała, infrastruktura wszystkich trzech miasteczek wojskowych jest rozwijana w ramach modelu partnerstwa publiczno-prywatnego. Umowy partnerskie

dla wszystkich trzech kampusów wojskowych — w Rakanciszkach, Szylėlach i Szawlach — zostały podpisane na okres 15 lat do 2036 r., z czego 2,5 roku jest przeznaczony na rozwój infrastruktury.

Na utrzymanie infrastruktury i świadczenie usług przewidziano okres 12,5 lat. Łączna wartość 15-letnich umów dla wszystkich trzech projektów w trzech miastach (obejmujących: inwestycję + świadczenie usług przez 12,5 lat + utrzymanie infrastruktury przez 12,5 lat) wynosi około 230 mln euro z VAT. W ramach modelu partnerstwa publiczno-prywatnego płatności zostaną rozłożone na okres 12,5 lat i rozpoczną się w momencie oddania obiektów do użytku.

Miasteczko wojskowe w Rakanciszkach jest rozwijane przez firmę nieruchomościową i deweloperską DARNU GROUP. ■

Oczekuje się, że kompleks wojskowy w Rakanciszkach zostanie w pełni wyposażony do końca bieżącego roku **Fot. Žygmantas Gedvila, ELTA**

W Królewcu stanął pomnik Michaiła Murawjowa „Wieszatiela”

Justyna Giedrojc

Od początku inwazji na Ukrainę w Rosji masowo usuwane są pomniki upamiętniające ofiary represji stalinizmu, zesłanych na Syberię Polaków czy Litwinów. Na ich miejscu wznoszone są nowe. Przed konsulem litewskim w Królewcu właśnie odsłonięto pomnik Michaiła Murawjowa, znanego jako Murawjow „Wieszatiel”.

W 1863 r. Murawjow został mianowany generałem-gubernatorem wileńskim z nadzwyczajnymi pełnomocnictwami w zakresie tłumienia Powstania Styczniowego. Już wcześniej carski generał dał się poznać jako zwolennik pańszczyzny i rusyfikacji. Brał udział w tłumieniu powstania listopadowego, zaczął słać z okrucieństwa, przyczynił się do zamknięcia uniwersytetu w Wilnie.

„Po przybyciu do Wilna karał powstańców śmiercią, palił wsie, zamykał kościoły katolickie, budował cerkwie, zabierał majątki ludziom podejrzanym o sprzyjanie powstaniu. W okresie jego rządów na śmierć skazano 182 osoby, ponad 9 tys. poddano represjom. Szacuje się, że poszkodowanych było znacznie więcej. Murawjow sprawił, że w 1864 r. zakazano wydawania prasy litewskiej, ze wszystkich szkół usunięto język polski. Generał-gubernator liczył na to, że skłóci Litwinów i Polaków ze sobą, a następnie tych pierwszych zrusyfikuje. Jednak akcja rusyfikacyjna nie powiodła się — paradoksalnie spowodowała wzrost świadomości narodowej Litwinów” — pisze prof. Tomas Venclova.

Funkcję generała-gubernatora Wilna Murawjow pełnił do 1865 r.

ROSYJSKA PROWOKACJA

Społeczność Litwy natychmiast zareagowała na odsłonięcie pomnika w pobliskim Królewcu. Niektórzy politycy widzą w tym prowokacyjne zachowania ze strony rosyjskiej.

„Jest oczywiste, że jest to podejście systemowe, tej wiosny zniszczono kilka pomników, nie tylko Litwinów, ale także fińskich zesłańców” — zaznaczyła Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, przewodnicząca sejmowego Komitetu do Spraw Europejskich.

Tymczasem zdaniem Rimvydas Valatki mieszkańcy Litwy niepotrzebnie poświęcają tak wiele uwagi temu wydarzeniu.

— To przecież niczego nie zmienia, a przyciągnięcie uwagi strony litewskiej do swoich spraw wewnętrznych jest jednym z ich celów. Nie powinniśmy spodziewać się adekwatnego zachowania, poszanowania praw ludzkich czy demokracji ze strony faszystów. Nie powinniśmy też zwracać zbytnio uwagi na ich sprawy, ignorować je i trzymać się od tego z daleka. Litwa powinna raczej zamknąć narzeczcie połączenie kolejowe między Białorusią i Rosją, zabronić wjazdu aut z rosyjskimi numerami rejestracyjnymi i samochodów ciężarowych — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Rimvydas Valatka, dziennikarz i publicysta, sygnatariusz Aktu Niepodległości.

ZMNIJSZONA KOPIA

Pomnik z brązu Murawjowa „Wieszatiela” stanął obok jednego z budynków Instytutu Wysokich Technologii; w pobliżu znajduje się także Konsulat Generalny RL w Królewcu. Jest to zmniejszona 10-krotnie kopia pomnika, który znajdował się w Wilnie do 1915 r.

W 1898 r. naprzeciwko ówczesnego Pałacu Gubernatorskiego (obecnie Pałac Prezydencki), gdzie w czasie powstania mieszkał Murawjow, postawiono jego spiżowy pomnik (dłuta Matwieja Czyżowa). Odsłonięcie pomnika było nadzwyczaj uroczyste — z salwami artylerii, paradą wojskową i pokazem sztucznych ogni. Vincas Kudirka pisał wtedy w gazecie „Varpas”: „Pomnik ten, to widomy znak ideałów czczonych przez Moskali, świadectwo ich niewysłowionego bezwstydu, nam zaś uświadamia nasze niezapomniane krzywdy i ostateczne upokorzenie”. Plac Pałacowy został nazwany imieniem generała-gubernatora. W 1901 r. w pałacu założono muzeum Murawjowa, czynne do I wojny światowej. W 1915 r. wycofująca się armia rosyjska wywoziła pomnik z Wilna. ■

W 1915 r. wycofująca się armia rosyjska wywoziła pomnik Murawjowa z Wilna Fot. vilnius.lt

Kolejne upomnienie Valotce. Czy wreszcie poda się do dymisji?

Antoni Radczenko

Robert Duchniewicz uważa, że sprawa miała zostać rozwiązana znacznie wcześniej.

Audrius Valotka otrzymał od ministerstwa kultury kolejne upomnienie. Przed kilkoma tygodniami na jednej z konferencji Valotka obraźliwie wypowiedział się o emigrantach z Azji Środkowej. „Prawa dzieci są łamane przez wszelkiego rodzaju przewoźników, którzy mówią językiem czuurki” („czuurka” to obraźliwa nazwa z jęz. rosyjskiego określająca przedstawicieli Azji Środkowej i Centralnej — przyp. red.) — powiedział Valotka. Później szef państwowej instytucji tłumaczył się, że to było zwykłe przejęzyczenie, ponieważ chodziło mu o „języki turkijskie”.

„APELUJĘ, BY SAM PODAŁ SIĘ DO DYMISJI”

Minister kultury Simonas Kašys oświadczył, że nie widzi innego wyjścia z sytuacji niż rozwiązanie umowy o pracę. „Mam szczerą chęć, by rozwiązać ten problem i apeluję do przewodniczącego, by sam podał się do dymisji” — oświadczył BNS polityk.

Szef resortu poinformował, że Valotka otrzyma odpowiednią rekompensatę pieniężną, ponieważ nie jest osobą zaufania politycznego, dlatego nie można go zwolnić za nieetyczne wypowiedzi. Zdaniem ministra, po zajściu na konferencji Valotka miał możliwość od razu zażegnać skandal. Jednak tego nie zrobił, czym uderzył w wizerunek instytucji, którą kieruje. Resort kultury zwrócił się też o ocenę wypowiedzi Valotki do Kontrolera ds. Równych Możliwości.

Ministerstwo kultury oświadczyło, że przewodniczący Państwowej Inspekcji Językowej Audrius Valotka z powodu kontrowersyjnych wypowiedzi dotyczących obcokrajowców i mniejszości narodowych ma podać się do dymisji.

Resort kultury chce, aby Audrius Valotka dobrowolnie podał się do dymisji **Fot. vki.lrv.lt**

Audrius Valotka oświadczył, że podejmie decyzję, kiedy zapozna się z argumentami ministerstwa na piśmie. „Takiej propozycji od ministra nie otrzymałem. Kiedy otrzymam, to wówczas ją rozpatrzę” — oświadczył przewodniczący Państwowej Inspekcji Językowej.

SPRAWA MUSIAŁA ZOSTAĆ ROZWIĄZANA JUŻ WCZEŚNIEJ

Zdaniem mera rejonu wileńskiego sprawa z przewodniczącym komisji powinna była zostać rozwiązana znacznie wcześniej.

— Widzimy, że trzeba było jeszcze jednego incydentu, aby dostrzec problem. Nie wiem, jakie dokładnie minister ma możliwości prawne, aby rozwiązać zaistniały problem. Tym niemniej chyba wszyscy zrozumieli, że Audrius Valotka bardziej angażuje się w promowanie osobistych poglądów

politycznych niż w pracę urzędnika. Mi się wydaje, że minister ostatecznie zrozumiał, że w takim formacie nie da się dłużej pracować — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Robert Duchniewicz.

KONTROWERSYJNE WYPOWIEDZI

Valotka kilkakrotnie w sposób kontrowersyjny wypowiadał się na temat obcokrajowców i mniejszości narodowych. Wiosną wystosował list do szeregu instytucji państwowych, w którym informował, że po upływie dwuletniego moratorium na znajomość języka państwowego dla uchodźców wojennych, od marca następnego roku będzie sprawdzana znajomość języka litewskiego wśród Ukraińców. Zdaniem Valotki jest to reakcja na liczne skargi mieszkańców. Pomysł został skrytykowany przez minister gospodarki Aušrinė Armonaitė i premier Ingridę Šimonytė.

Później na antenie LRT, dyskutując o podwójnych polsko-litewskich tablicach oznaczających miejscowości w rejonie wileńskim, porównał Wileńszczyznę do Donbasu. „Czy naród litewski chciałby oznaczyć polską strefę okupacyjną polskimi napisami? I nazywać to tradycyjnymi napisami? Nie zgadzam się z tym” — z ust przewodniczącego padły takie słowa. Słowa prezesa komisji wywołały niezadowolone Warszawy. Doszło do spotkania Valotki z ambasadorem RP Konstantym Radziwiłłem, podczas którego szef komisji przeprosił polskiego dyplomata za swe słowa. Tym niemniej, polska społeczność na Litwie żadnych przeprosin od szefa Państwowej Inspekcji Językowej nadal się nie doczekała. ■

Drogie, ale potrzebne: amerykańskie rakiety wzmocnią bezpieczeństwo Litwy

Antoni Radczenko

Stany Zjednoczone sprzedadzą Litwie rakiety AMRAAM AIM-120C-8. Artur Płószto sądzi, że to jest bardzo dobry krok na drodze do wzmocnienia bezpieczeństwa, ponieważ teraz ten system broni Kijów, ale warto też zainwestować w mniej kosztowne pociski.

Ministerstwo ochrony kraju poinformowało, że Departament Obrony Stanów Zjednoczonych zgodził się sprzedać naszemu krajowi 36 pocisków powietrze–powietrze średniego zasięgu AMRAAM AIM-120C-8. Zgodnie z komunikatem ministerstwa umowa ma zostać podpisana do końca roku. Koszt nabycia rakiet oraz sprzętu uzupełniającego ma wynosić ok. 100 mln dolarów.

ABSOLUTNA KONIECZNOŚĆ, ALE WARTO MIEĆ COŚ TAŃSZEGO

„Nadal troszczymy się, aby litewskie siły zbrojne miały wystarczającą ilość pocisków. Rakiety AMRAAM będą przeznaczone do naszych systemów obrony przeciwlotniczej średniego zasięgu NASAMS. Te nowoczesne rakiety polepszą możliwości Litwy związane z wykonywaniem zadań w zakresie obrony. Poza tym wzmocnią nasze współdziałanie z USA oraz z innymi państwami NATO, które korzystają z tego typu rakiet” – skomentował sytuację szef resortu obrony Arvydas Anušauskas. Wykładowca Litewskiej Akademii Wojskowej Artur Płószto pozytywnie ocenia działania ministerstwa.

— Rakiety AMRAAM są wykorzystywane w wyrzutniach NATO, które mamy na uzbrojeniu. Nie można mieć wyrzutni bez rakiet. Dlatego ich posiadanie jest absolutną koniecznością. Inna sprawa polega na tym, jaką ilość tego typu rakiet kupujemy? Ministerstwo poinformowało, że Litwa kupuje 36 rakiet. Jak pokazała wojna w Ukrainie, to jest ilość potrzebna na jeden atak. Trzeba pamiętać, że to są bardzo dobre rakiety, ale też bardzo

drogie. Jedna rakietka kosztuje w granicach 2,6 mln euro. Moim zdaniem, obok tak drogiej rakiet warto mieć coś tańszego na mniej wymagające cele — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” ekspert do spraw wojskowości.

W przypadku zakupionych przez Litwę rakiet po wystrzeleniu pocisk automatycznie zaczyna naprowadzanie na cel.

— System AMRAAM teraz broni Kijów. Jest to jedna z najlepszych rakiet. Posiadają wmontowany radar, który w razie złapania celu na pewno w niego trafi. Nie ma możliwości ucieczki — wyjaśnia Płószto.

WSPÓŁPRACA Z USA

Stany Zjednoczone są jednym z najważniejszych partnerów Litwy, jeśli chodzi o nabywanie broni. W roku 2022 oba kraje podpisały umowę na zakup systemów artyleryjskich HIMARS. Wcześniej Litwa podpisała umowy na zakup 500 opancerzonych pojazdów terenowych JLTV, czterech śmigłowców Black Hawk i dronów Switchblade. Litwa kupuje też od USA przeciwpancerne systemy ra-

kietowe Javelin i różne urządzenia komunikacyjne.

Litwa od 2014 r., kiedy Rosja zaczęła okupować Krym oraz rozpoczęła konflikt na wschodzie Ukrainy, dużo inwestuje w obronę kraju. W przyszłym roku budżet obronny ma wynieść 2,71 proc. PKB. Wcześniej obrona przeciwlotnicza była jednym z najsłabszych elementów obrony kraju. W 2017 r. Litwa podpisała umowę na nabycie systemów obrony przeciwlotniczej NASAMS. „Ta umowa wzmacnia współpracę między Litwą a Norwegią, która w kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej jest bardzo ważna, jeśli chodzi o zapewnienie bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego” — mówił przed sześcioma laty ówczesny minister obrony narodowej Raimundas Karoblis.

System NASAMS to naziemny system obrony powietrznej krótkiego i średniego zasięgu. Dzięki niemu strona broniąca się ma możliwość niszczenia samolotów, śmigłowców, bezzałogowych obiektów powietrznych oraz pocisków manewrujących. W 2020 r. Litwa zakupiła najnowsze systemy obrony powietrznej III generacji NASAMS. ■

Stany Zjednoczone sprzedadzą Litwie rakiety AMRAAM AIM-120C-8
 Fot. Wikipedia

Zużyty olej jadalny zostanie wykorzystany ponownie jako biopaliwo

Justyna Giedrojc

O tym, że zużytego oleju z patelni nie wolno wylewać do zlewu, wie wiele osób. Ale jak się go pozbyć? Dla mieszkańców okręgu wileńskiego problem ten zostaje rozstrzygnięty.

Mieszkańcy okręgu wileńskiego będą mogli w wygodny sposób zbierać oraz pozbywać się resztek oleju. W punktach zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zarządzanych przez Centrum Zagospodarowania Odpadów Okręgu Wileńskiego (lit. Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras, VAATC), można odebrać specjalny pojemnik o pojemności 3,5 litra do gromadzenia zużytego oleju. Centrum dołączyło do ekoprojektu segregacji kolejnego odpadu, jakim jest olej jadalny. Wstępnie w tym celu przygotowano 44 tys. 900 pojemników do gromadzenia oleju. 25 tys. pojemników trafi do mieszkańców Wilna.

BEZPIECZNA UTYLIZACJA

— W ten sposób zgromadzony olej jest przyjmowany od ludności bezpłatnie w punktach zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Każdy mieszkaniec może odebrać specjalny pojemnik w najbliższym punkcie zbiórki odpadów wielkogabarytowych na terenie okręgu wileńskiego. Gdy pojemnik będzie już pełny, należy wylać jego zawartość do specjalnych kontenerów ustawionych we wszystkich punktach zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zarządzanych przez naszą spółkę — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Regina Janutėnienė, rzeczniczka prasowa VAATC.

Zaznacza, że chodzi głównie o mieszkańców, którzy dotychczas nie mieli możliwości wygodnie i bezpiecznie utylizować olejów jadalnych wykorzystanych w domu.

— Restauracje, kawiarnie i inne zakłady gastronomiczne już od dawna korzystają z innych form utylizacji oleju — wyjaśnia rozmówczyni.

NIEBEZPIECZNY ODPAD, KTÓRY ZANIECZYSCZA ŚRODOWISKO

Wiadomo, że większość osób olej, pozostały po produktach lub przyrządzaniu jedzenia, przeważnie wylewa do zlewu lub toalety. Specjaliści centrum informują, że w ten sposób tłuszcz osiadły na ściankach rur prowadzi do wytwarzania się na nich niebezpiecznego osadu. Może on nie tylko zatkać kanalizację, ale też doprowadzić do pęknięcia rur, a w konsekwencji zalania całego mieszkania. Ponadto wylewanie olejów i tłuszczów do kanalizacji jest szkodliwe dla naszej planety.

PONOWNE WYKORZYSTANIE

Wszystkie oleje jadalne i tłuszcze używane w domu mogą być poddane recyklingowi, dzięki któremu mogą zostać wykorzystane ponownie. Bez względu na to, czy są to oleje słonecznikowe, rzepakowe, sojowe czy palmowe. Także olej z oliwek oraz masła, margaryny czy smalce mogą zostać

poddane recyklingowi. W przyszykowanych przez VAATC pojemnikach należy zbierać olej pozostały po smażeniu na patelni lub we frytkownicy, po przygotowaniu frytek, pączków lub podobnych dań. Należy także gromadzić olej pozostały po gotowych do spożycia produktach, takich jak tuńczyk, śledzie, szproty, makrele, nadziewane oliwki, suszone pomidory i in. Równie ważne jest gromadzenie przeterminowanego oleju spożywczego, nienadającego się do spożycia ze względu na zmianę smaku.

W pojemnikach nie wolno natomiast gromadzić olejów kosmetycznych, syntetycznych, technicznych, a także produktów z zawartością oleju np. majonezu. VAATC informuje, że dostarczony przez mieszkańców olej zostanie wykorzystany ponownie jako biopaliwo napędowe dla pojazdów.

Informacji odnośnie godzin pracy punktów VAATC oraz odbioru pojemników można zasięgnąć dzwoniąc na nr tel. (85) 213 0397 ■

■ Mieszkańcy będą mogli odebrać specjalne pojemniki o pojemności 3,5 litra do wygodnego gromadzenia zużytego oleju **Fot. vilnius.lt**

Polscy dyplomaci oddadzą hołd w miejscach pamięci narodowej na Litwie

W związku ze zbliżającą się Uroczystością Wszystkich Świętych i Zaduszkami przedstawiciele Ambasady RP na Litwie odwiedzają cmentarze i miejsca pamięci narodowej na Wileńszczyźnie.

Czwartek, 26 października

Radca Ambasady RP w Wilnie
Ireneusz Janion:

Niemenczyn (kościół) 9.45

Niemenczyn (cmentarz) 10.00

Sużany 10.45

Balingródek 12.30

Maguny 13.00

Bujwidze 13.30

Piątek, 27 października

Kierownik Wydziału Polityczno-Ekonomicznego, I Radca Ambasady RP w Wilnie Andrzej Dudziński w towarzystwie małżonki Justyny Dudzińskiej:

Borunele 9.30

Kawszedoły 10.00

Podbrzezie 10.30

Glinciszki 11.15

Dubinki 12.45

Szyrwinty 14.00

Piątek, 27 października

I Radca Ambasady RP w Wilnie Anna Kozłowska-Słupek oraz I Sekretarz Ambasady RP w Wilnie Daniel Słupek:

Podbrodzie 10.00

Święciany 11.00

Nowe Święciany 11.45

Hoduciszki 13.00

Sobota, 28 października

Ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł w towarzystwie Kierownika Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie, Konsula RP Irminy Szmalec (towarzyszy M. Sokalski):

Mejszagola (cmentarz) 9.00

Mejszagola

(grób ks. J. Obrembskiego) 9.30

Dukszty Pijarskie 11.00

Kurkliszki 11:40

Dowgierdziszki 12.20

Troki 12.45

Stare Troki 13.15

Niedziela, 29 października

Kierownik Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie, Konsul RP Irmina Szmalec (towarzyszy M. Sokalski):

Mamowo 8.45

Orany 10.00

Dubicze 11.00

Marcinkiańce 12.00

Druskienniki 13.00

Kopciowo 15.00

Justianów 15.30

Krysztanów 16.15

Olita 17.00

Środa, 1 listopada

Kierownik Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie, Konsul RP Irmina Szmalec w towarzystwie Radcy Ambasady RP w Wilnie Urszuli Grebieniów (towarzyszy M. Sokalski):

Cmentarz na Starej Rossie (Mauzoleum Matki i Serca Syna) 14.00

Cmentarz na Starej Rossie (Kaplica Powstańców Styczniowych) 14.15

Cmentarz na Nowej Rossie (Kwatera Polska, przejście przez Cmentarz na Starej Rossie) 14.30

Cmentarz na Antokołu 15.00

Cmentarz parafialny przy kościele św. Piotra i Pawła 15.00

Dyplomaci oraz pracownicy Ambasady RP w Wilnie wezmą udział w corocznej akcji „Światelko dla Rosy”, organizowanej przez Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą, m.in. przy wsparciu Ambasady RP w Wil-

nie, która się rozpocznie 1 listopada o godz. 14.00.

Pracownicy Instytutu Polskiego: Cmentarz Kalwaryjski, Cmentarz Bernardyński, Cmentarz na Zakrecie, Pomnik Sz. Konarskiego. Wcześniej w tym tygodniu polscy dyplomaci odwiedzili:

Poniedziałek, 23 października

Attaché Obrony, Wojskowy, Morski i Lotniczy płk Sławomir Pawlikowski (towarzyszy M. Sokalski) — Ponary Górne, Skorbuciany, Ponary, Piktokańce, Kolonia Wileńska.

Wtorek, 24 października

Dyrektor Instytutu Polskiego w Wilnie, I Radca Ambasady RP w Wilnie Dorota Mamaj w towarzystwie zastępcy dyrektora, II Sekretarza Ambasady RP w Wilnie Mateusza Jakubiaka — Sangieliszki, Soleczniki, Koniuchy, Butrymańce.

Wtorek, 24 października

Konsul Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie Anna Pustuł — Nowa Wilejka, Grygajcie, Łoźniki, Szumsk, Miedniki.

Środa, 25 października

Wicekonsul Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie Jolanta Wiśnioch — Rudniki, Podborze, Jacewicze, Ejszyszki, Koleśniki. ■

Z okazji zbliżającego się Dnia Wszystkich Świętych i Zaduszkami polscy dyplomaci odwiedzają cmentarze i miejsca pamięci narodowej na Wileńszczyźnie. Fot. Marian Paluszkiwicz

Czytają chętnie! W dobie tabletów dzieci sięgają po książkę drukowaną

Justyna Giedrońc

W październiku obchodzony jest Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych. Elwira Jurałowicz, bibliotekarka z wileńskiego Gimnazjum im. Władysława Syrokomli mówi, że w dobie czytników e-książek, smartfonów i tabletów książka drukowana jest nadal popularna.

— Dzieci czytają bardzo chętnie i coraz więcej. Jak tylko nauczą się czytać, to już od drugiego półroczka klasy pierwszej masowo przychodzą do biblioteki. Mamy dużo jednakowych książek, które można wziąć dla całej klasy. Po przeczytaniu lektury uczniowie zdają nauczycielce sprawozdanie. Poczucie, że będą musiały opowiedzieć o książce, motywuje je do czytania. Z ochotą czytają uczniowie klas 5–8, mamy dla nich wiele ciekawych pozycji współczesnych autorów. Są to głównie polskie utwory literackie. Wszyscy dużo i chętnie czytają, a najchętniej uczniowie klas 1–4. Niekiedy nawet brakuje książek w bibliotece — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Elwira Jurałowicz.

WPEŁYW NAUCZYCIELA

Rozmówczyni zaznacza, że literaturę klasyczną najczęściej czytają uczniowie klas starszych.

— Wiele zależy od nauczyciela, od wymagań, jakie stawia wobec ucznia. Jeżeli polonista pracuje szczerze, sprawdza, co dzieci przeczytały, to wówczas czytają więcej — wyjaśnia bibliotekarka.

Zauważa, że uczniowie czytają nie tylko lekturę szkolną według programu.

— Jest jeszcze czytanie pozalekcyjne i tu oferujemy szeroki wybór. Posiadamy około 20 tys. pozycji literatury pięknej w różnych językach. Przeważają oczywiście książki w języku polskim, mamy też książki w języku litewskim, rosyjskim, angielskim i niemieckim. Uczniowie chętnie wypożyczają książki na lato.

■ Książki drukowane nadal cieszą się dużą popularnością **Fot. M. P.**

W ogóle lubią zaglądać do szkolnej biblioteki. Biblioteka jest po remoncie, nowoczesnie wyposażona. Są tu komputery, z których nasi uczniowie korzystają podczas pracy nad różnymi projektami — kontynuuje rozmówczyni.

SPOTKANIA Z PISARZAMI

— Organizowane są też spotkania z autorami książek. Ostatnio gościliśmy polską pisarkę Agnieszkę Stelmąszk. Mamy w bibliotece książki jej autorstwa dla najmłodszych jak też dla uczniów klas średnich. Mamy dużo pozycji Grzegorza Kasdepke. To m.in. „Bon czy ton. Savoir-Vivre dala dzieci”, „Słodki rok Kuby i Buby”, „Rok z Kubą i Bubą”. Mamy wiele książek zarówno dla uczniów klas młodszych i starszych. Zapraszamy uczniów naszego gimnazjum do sięgnięcia po nowe książki, którymi wzbogaca się biblioteka szkolna. Tradycyjnie uczniowie gimnazjum czytają też w ramach projektu „Przerwa na czytanie”. Jesienią odbywa się wystawa pt. „Jesienne wieczory z książką...” — opowiada Elwira Jurałowicz.

ZACHĘTA DO CZYTANIA

W szkole jest specjalny fundusz zarówno na podręczniki, jak i na lite-

ratułę piękną. Książki są zamawiane w wydawnictwach w Polsce, pozycje w języku litewskim są kupowane w księgarniach. Bywają też darowizny. Ostatnio rodzice przekazują bibliotece książki, z których ich dzieci już „wyrosły”. Jednak nawet, jeżeli ktoś zechce opróżnić półki z książkami u siebie w domu, to nie wszystkie zostaną przyjęte do biblioteki szkolnej.

— Nie jesteśmy biblioteką publiczną i chodzi nam przede wszystkim o konkretne pozycje programowe. Ale jeżeli trafią się interesujące wydania, chętnie je weźmiemy — podkreśla bibliotekarka.

Tradycje Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych sięgają końca XX w., kiedy to Międzynarodowe Stowarzyszenie Bibliotekarstwa Szkolnego zainicjowało obchody tego święta w czwarty poniedziałek października. Od 2008 r. w październiku obchodzony jest Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych, a poszczególne szkoły same decydują, jaką datę w październiku wybrać. Wiele z nich decyduje się na bardziej rozbudowane obchody, które czasem trwają przez cały miesiąc. ■

Spektakl „Walentynowicz. Anna szuka raju” i Dni Kultury Polskiej w DKP

Antoni Radczenko

Dom Kultury Polskiej na początku listopada zaprasza na spektakl muzyczny „Walentynowicz. Anna szuka raju”, w którym wystąpi znana polska aktorka Ewa Błaszczyk. Zbliża się też 10. edycja Dni Kultury Polskiej w Wilnie, które — w odróżnieniu od poprzednich lat — potrwa nie trzy, ale sześć dni.

Dyscyplinarne zwolnienie z pracy 8 sierpnia 1980 r. Anny Walentynowicz było bezpośrednią przyczyną strajku w stoczni gdańskiej, którego konsekwencją było powołanie niezależnych związków zawodowych „Solidarność”. Walentynowicz zginęła 10 kwietnia 2010 r. w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem.

WALENTYNOWICZ W WILNIE

5 listopada o godz. 18 odbędzie pokaz spektaklu muzycznego „Walentynowicz. Anna szuka raju”.

— Być może ta postać nie jest zbyt znana wileńskiej publiczności, bo zazwyczaj w pierwszej kolejności „Solidarność” kojarzymy z osobą Lecha Wałęsy. Jest to spektakl, który powstał na podstawie książki reporterskiej Doroty Karaś i Marka Sterlingowa o tym samym tytule. Autorzy pokazali znaną historię z trochę innej strony, gdzie bardzo ważną rolę odegrała Anna Walentynowicz. Na rzecz książki przeprowadzono mnóstwo wywiadów zarówno ze zwolennikami jak i oponentami Walentynowicz. Poza tym reporterzy przewertowali archiwa Instytutu Pamięci Narodowej. Sądzę, że spektakl warto zobaczyć, aby poznać historię jednej z ikon „Solidarności” — informuje „Kurier Wileński” Bożena Mieżonis, koordynatorka projektów kulturowych DKP.

Wstęp na wydarzenie artystyczne jest możliwy tylko z zaproszeniem, które można odebrać

w pokoju 203 Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

Twórcami wydarzenia kulturalnego są aktorka i piosenkarka Ewa Błaszczyk, aktorka filmowa i teatralna Dominika Ostałowska oraz kompozytor muzyki filmowej i teatralnej, instrumentalista Igor „Ygor” Przebindowski.

— Są to naprawdę wybitni artyści. Ich występ na pewno przypadnie do gustu naszej widowni — podkreśla nasza rozmówczyni.

KAYAH I WODECKI

X edycja Dni Kultury Polskiej, które stały się swoistą wizytówką polskiej placówki kulturalnej w Wilnie, rozpoczną się 24 listopada.

— Tegoroczna odsłona imprezy różni się od poprzednich przede wszystkim tym, że trwa nie od piątku do niedzieli, tylko przez sześć dni.

13.>>

12.>>

W ramach Dni Kultury Polskiej odbędzie się 14 wydarzeń w dziedzinie teatru, kina i muzyki w najlepszym wydaniu.

Wydarzenia są adresowane do bardzo szerokiej publiczności — informuje Mieżonisz.

Dni Kultury Polskiej rozpoczyna się koncertem „The Best of Zbigniew Wodecki”, podczas którego utwory znanego i lubianego polskiego piosenkarza wykonają przy akompaniamencie orkiestry Kayah, Daniel Cybula-Orynicz oraz Joanna Smajdor-Kotowicz. Orkiestra pod kierownictwem Krzysztofa Odrobiny składa się z kilkunastu znakomitych instrumentalistów, którzy współpracują z czołową polskich orkiestr i artystów: AUKSO, Big Bandem Małopolski, Kubą Badachem, Piotrem Rubikiem, Kasią Moś.

— DKP chodziło, aby Dni Kultury Polskiej zostały otwarte repertuarem znanym szerokiemu gronu odbiorców. Postanowiliśmy postawić na pewien mix, gdzie z jednej strony jest twórczość Wodeckiego, z drugiej śpiew Kayah, z trzeciej — orkiestra. Połączyć te wszystkie elementy nie było łatwym zadaniem, ale na szczęście wszyscy znaleźli wolne terminy na koncert w Wilnie — oświadcza przedstawicielka DKP.

PROGRAM DLA DZIECI

Dzień przed oficjalnym otwarciem, czyli 23 listopada, odbędzie się małe otwarcie dla najmłodszych widzów Wileńszczyzny. W tym dniu zostaną pokazane trzy spektakle dla dzieci: „Awantura w mollDurze” w wykonaniu aktorów Mazowieckiego Teatru Muzycznego im. Jana Kiepury w Warszawie. Muzyczna bajka, jak przekonują organizatorzy, jest pełna kolorów i dynamiki. Spektakl uczy tolerancji oraz akceptowania różnorodności. Tytułowy mollDur to wymagany świat głównej bohaterki Wioli, która przemierzając go, spotyka na swojej drodze różne postacie, między innymi: knującą Babę Jagę, krasnoludki, szalonego Białego Królika, króla Harmoniusza.

Każde takie spotkanie to zabawna przygoda niosąca ze sobą pouczającą lekcję dorastania.

— Sądymy, że warto stawiać silny akcent na wydarzenia kulturalne adresowane dla dzieci — podkreśla koordynatorka wydarzeń projektów kulturalnych DKP.

MUSICALE I FILMY

Mazowiecki Teatr Muzyczny zaprezentuje też spektakl adresowany dla dorosłej widowni: musical „Dla

ciebie śpiewałem...”, który będzie nostalgiczną podróżą do okresu międzywojennego w towarzystwie ówczesnych największych przebojów: „Blondynki, brunetki...”, „Ninon, ach uśmiechnij się”, „Miłość Ci wszystko wybaczy”, „Umówiłem się z nią na dziewiątą”. Z kolei Grupa Teatru Muzycznego Wydziału Aktorskiego KAAFM wystawi na scenie DKP spektakl „Noc w SPATIF-ie”, a Kujawsko-Pomorski Teatr Muzyczny sztukę „Piękna Lucynda”.

W ramach Dni Kultury Polskiej w Wilnie zostaną wyświetlone filmy: „Detektyw Bruno”, „Prawdziwe życie aniołów”, „Chrzcin”, „Najmro. Kocha, kradnie, szanuje” oraz „Filip”.

25 listopada odbędzie się spotkanie z reżyserem oraz z jednym z aktorów filmu „Prawdziwe życie aniołów” Arturem W. Baronem oraz Juliuszem Chrzastowskim, natomiast 28 listopada odbędzie się spotkanie z twórcami „Chrzcin”.

Na wszystkie wydarzenia wstęp za zaproszeniem, które można odebrać w pokoju 203. Natomiast wejściówka na koncert z hitami Wodeckiego oraz spektakl „Awantura w mollDurze” kosztuje symboliczne pięć euro. ■

TVP
WILNO

WAŁENTYNOWICZ
Anna szuka rajku

SALA TEATRALNA
5 LISTOPADA / NIEDZIELA / GODZ. 18.00
DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE
UL. NAUGARDUKO 76

WSTĘP Z ZAPROSZENIAMI (do odbioru w DKP, pokój 203)

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Logo of the Polish Government, the Polish flag, and the National Theatre in Wilno.

TVP Wilno zaprasza na transmisję Mszy św. z kościoła w Rudominie

W najbliższą niedzielę, 29 października o godz. 11:55, TVP Wilno zaprasza na transmisję Mszy świętej z kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny, Matki Dobrej Rady w Rudominie. Mszę św. w języku polskim odprawi ks. proboszcz Jan Matuszewicz.

Znajdujący się w centrum miasteczka kościół został wybudowany w 1909 r. Jest to świątynia ustawiona na planie krzyża w stylu neogotyckim i neoklasycystycznym. Na dachu usytuowane są dwie, różnej wysokości wieżyczki, a na ich szczycie widnieją krzyże, trzeci krzyż — jest pomiędzy nimi.

W kościele są trzy nawy, w każdej z nich znajduje się ołtarz, w stylu gotyckim. W głównym ołtarzu mieści się obraz patronki kościoła — Matki Bożej Dobrej Rady. Architektem świątyni jest Michał Dubowik.

Rudomińska parafia liczy ponad dwanaście tysięcy wiernych.

Transmisja Mszy świętej rozpocznie się o godz. 11:55 w TVP Wilno. Zainteresowani będą mogli w niej uczestniczyć również za pośrednictwem strony internetowej, a także aplikacji mobilnej TVP.

Znajdujący się w centrum miasteczka kościół został wybudowany w 1909 r.
Fot. Marian Paluszkiwicz

O. Lombardi: od 40 lat papieżom towarzyszą kamery watykańskiej telewizji

Watykańskie Centrum Telewizyjne (dziś Vatican Media) obchodzi 40. rocznicę powstania. „To była wielka intuicja Jana Pawła II, który chciał, by Watykan miał narzędzie komunikacji w obszarze wizualnym” — mówi o. Federico Lombardi SJ, wieloletni dyrektor tej instytucji. Jak dodaje, wcześniej Stolica Apostolska polegała na transmisjach przygotowywanych przez włoską telewizję publiczną RAI.

Wieloletni rzecznik dwóch papieży szczególnie wspomina dwie transmisje watykańskiej telewizji. Ostatnią drogę krzyżową, w której uczestniczył cierpiący Jan Paweł II, a potem przelot Benedykta XVI z Watykanu do Castel Gandolfo, co zamykało jego pontyfikat. „Najsilniejsze wrażenie wywarło na mnie towarzyszenie z Watykańskim Cen-

trum Telewizyjnym ostatniej fazie choroby Jana Pawła II, a następnie jego śmierci i konklawe rozpoczynającemu pontyfikat Benedykta. Przez lata rejestrowaliśmy też za pomocą obrazu działalność Jana Pawła II, którego bardzo kochaliśmy, i którego cały świat obserwował. Ale z oczywistymi oznakami początków jego choroby to było bardzo wymagające. Pracownicy centrum telewizyjnego bardzo intensywnie przeżywali te chwile, czuli się odpowiedzialni za przekazanie światu osoby, którą wszyscy kochali, która miała bardzo duże znaczenie dla całej ludzkości, w jej fizycznej słabości, z prawdą i szacunkiem. Jan Paweł II chciał nadal być papieżem i aktywnie uczestniczyć w życiu Kościoła. Tak więc filmowanie go stanowiło

odpowiedź na jego wolę i jego sposób prowadzenia oraz służenia Kościołowi i ludzkości w tamtych latach, nawet z jego chorobą. Ale jak to zrobić dobrze, szanując tę intencję i jednocześnie szanując godność osoby cierpiącej na bardzo widoczną chorobę? To była bardzo wymagająca rzecz i pamiętam, że w tamtych latach miałem wielki szacunek dla techników telewizyjnych za sposób, w jaki wykonywali to zadanie” — wyznaje o. Federico Lombardi.

Wraz z reformą papieża Franciszka Watykańskie Centrum Telewizyjne zostało połączone z innymi instytucjami medialnymi w ramach Dykasterii ds. Komunikacji. Dziś działa pod nazwą Vatican Media. ■

KAI / Krzysztof Dudek SJ/
vaticannews.va

W niedzielę śpimy o godzinę dłużej – zmiana czasu już w tym tygodniu

Justyna Giedrojć

Smartfony i komputery automatycznie zajmą się tą aktualizacją. Czas zimowy będzie oficjalnym czasem do 31 marca 2024 r., kiedy to powróci czas letni. Warto przypomnieć, że Litwa, podobnie jak inne kraje Unii Europejskiej, kilkakrotnie podnosiła kwestię pozostania przy czasie zimowym lub letnim. Kwestia ta była również dyskutowana na forum Unii Europejskiej. W 2019 r. Parlament Europejski ogłosił projekt ustawy, zgodnie z którym UE miała po raz ostatni przestawić zegary w 2021 r. Jednak pandemia Covid-19 uniemożliwiła jego rozpatrzenie, więc decyzja ta musiała zostać odroczone. Obecnie Komisja Europejska zaleca utrzymanie tej praktyki do 2026 r. Tak więc, jeśli nic się nie zmieni, w 2026 r. wskazówki zegarów w UE zostaną przesunięte po raz ostatni. Każde państwo członkowskie podejmie decyzję o utrzymaniu czasu zimowego lub letniego. Czas na Litwie, podobnie jak w całej UE, zgodnie z obowiązującą dyrektywą zmienia się dwa razy do roku.

ZIMOWY LEPSZY?

Na wprowadzenie czasu zimowego i letniego zdecydowano się przede wszystkim w celu lepszego wykorzystania światła dziennego. Krytycy twierdzą, że takie zmiany są szkodliwe dla zdrowia. Najbardziej drastycznie objawia się to w podróżach międzykontynentalnych, gdy szybko zmienia się wiele stref czasowych. Właśnie wtedy pojawiają się takie dolegliwości, jak kłopoty z zasypianiem, zmęczenie w ciągu dnia czy ból mięśni i stawów. Naukowcy i lekarze jednoznacznie twierdzą, że przekręcanie zegara dwa razy w roku jest szkodliwe i zalecają wybór czasu zimowego, który jest korzystniejszy dla zdrowia mieszkańców Europy.

„Po wprowadzeniu czasu letniego sen staje się krótszy, a jego jakość

W nocy z soboty 28 na niedzielę 29 października cofniemy nasze zegary o godzinę i zyskamy godzinę snu.

się pogarsza. Dostosowanie się do nowego rytmu wymaga czasu. W pierwszych dniach po wprowadzeniu czasu letniego ryzyko zawału mięśnia sercowego wzrasta do 5 proc., wzrasta także ryzyko udaru mózgu. Uważa się, że dzieje się tak na skutek uwalniania hormonów stresu, braku równowagi metabolicznej spowodowanego nagłym skróceniem czasu snu” – mówi neurolog Raminta Majsaitienė, cytowana w oświadczeniu Klinik Santaros, przysłanym dla „Kuriera Wileńskiego”.

Przejście na czas zimowy ma też swoje wady. „Wówczas wzrasta ryzyko zaburzeń psychicznych: z powodu dłuższego okresu ciemności pogłębia się depresja i wzrasta ryzyko samobójstw” – zaznacza lekarz neurolog.

HISTORIA ZMIANY CZASU

Zmiana czasu zimowego oraz letniego to wynalazek mający niewiele ponad 100 lat. Po raz pierwszy rozwiązanie to zostało wprowadzone przez Niemcy w 1916 r. U nich pierw-

sza data zmiany czasu przypadła na 30 kwietnia – wtedy też przestawili zegarki o godzinę do przodu, podobnie jak robimy to w marcu. Zmiana czasu w Europie następnie zawędrowała do Anglii. Jednak pierwszy raz pomysł taki pojawił się wcześniej, bo już w XVIII w., ale nie został wprowadzony w życie.

Historia zmiany czasu jest dość zawiła. Dość nadmienić, że zmiana czasu w Europie była proponowana jeszcze w 1907 r., ale ostatecznie to Niemcy uzyskali palmę pierwszeństwa. Wszędzie zmiana czasu polega na przestawieniu wskazówek zegarków o godzinę do przodu lub do tyłu. Czas letni określa przestawienie zegarków o godzinę do przodu, z kolei zimowy do tyłu. Choć już liczne kraje zniosły zmianę czasu, rozróżnienie na czas zimowy i letni stosuje się w blisko 70 państwach na całym świecie. Obowiązuje we wszystkich krajach europejskich z wyjątkiem Islandii i Białorusi. W 2014 r. na stałe na czas zimowy przeszła Rosja. ■

■ Rozróżnienie na czas zimowy i letni stosuje się w blisko 70 państwach na całym świecie Fot. Marian Paluszkiwicz

Choinkowe święta coraz więcej osób chce spędzić za granicą

Mieszkańcy Litwy zaczynają planować ferie zimowe — szukają już wycieczek do ciepłych krajów, w których mają nadzieję spędzić Boże Narodzenie lub Nowy Rok.

Honorata Adamowicz

„Zimą podróżujący zwykle wybierają się na wypoczynek tam, gdzie jest jeszcze ciepło, gdzie mogą się cieszyć letnimi upałami i przyjemną kąpielą. Najpopularniejsze kierunki to egipskie kurorty Szarm el-Szejk lub Hurghada, hiszpańska Teneryfa, wyspa wiecznej wiosny znana jako Madera oraz pełne luksusu Zjednoczone Emiraty Arabskie. Popularny jest zimą również aktywny wypoczynek. Litwini wybierają nie tylko wyjazdy narciarskie do Austrii, ale także bardziej aktywne wycieczki krajoznawcze na Maderę” — w odpowiedzi na pytanie o najbardziej popularnych kierunkach na święta zimowe poinformowano „Kurier Wileński” w biurze podróży Tez Tour.

W związku z rosnącą popularnością Egiptu biura podróży stale poszerzają ofertę wyjazdów do tego kraju. Oprócz wakacji w egipskich kurortach Tez Tour oferuje także możliwość wybrania się na rejs krajoznawczy po pięknych okolicach tego kraju — rejs po Nilu.

Zimą mieszkańcy Litwy wykorzystują zazwyczaj na wypoczynek termin ferii szkolnych swoich dzieci oraz okres świąteczny i chętnie spędzają ten czas za granicą — w Egipcie, na Maderze, Teneryfie i w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Szczególnie popularnym wyborem na obchody Sylwestra jest Dubaj, ponieważ słynie on ze spektakularnych fajerwerków prezentowanych w ostatnią noc roku.

CENA WAKACJI W OKRESIE ŚWIĄTECZNYM

„Statystyki potwierdzają, że ludzie chcą spędzać wakacje za granicą. Według badania Tez Tour aż 35 proc. obywateli Litwy chciałoby spędzić Sylwestra za granicą, a co dziesiąty respondent chciałby spędzić za granicą Boże Narodzenie. Rodziny ze

35 proc. obywateli Litwy chciałoby spędzić Sylwestra za granicą, a co dziesiąty ankietowany chciałby spędzić za granicą Boże Narodzenie **Fot. Freepik.com**

starszymi dziećmi planują aktywnie spędzić ferie zimowe. Rodziny z małymi dziećmi planują dłuższe wyjazdy i często wybierają wakacje na Teneryfie, w Egipcie lub na Maderze” — napisano w oświadczeniu.

Aby w miesiącach zimowych cieszyć się letnią pogodą, trzeba lecieć dalej, co oczywiście nieznacznie zwiększy średni koszt wakacji. 7-dniowy wyjazd zimowy kosztuje około 1 000 euro za osobę. Tygodniowe wakacje w okresie świątecznym kosztują około 1 300 euro za osobę.

DALSZA POPRAWA POŁĄCZEŃ LOTNICZYCH

Litewskie porty lotnicze zapowiadają, że tej zimy nastąpi dalsza poprawa połączeń lotniczych Litwy z głównymi europejskimi stolicami. Wiele tradycyjnych linii lotniczych rozszerza swoją działalność na lotnisku w Wilnie i zwiększa częstotliwość lotów. Tej jesieni i zimy pasażerowie będą mogli jeszcze

łatwiej i wygodniej dotrzeć do Helsinek, Kopenhagi, Sztokholmu, Frankfurtu, Wiednia, Brukseli i innych europejskich centrów gospodarczych i lotniczych.

W przeciwieństwie do ubiegłego sezonu zimowego tej jesieni i zimy będą uruchomione bezpośrednie loty do Wiednia i Brukseli. Austrian Airlines będą nadal obsługiwać loty do stolicy Austrii, które rozpoczęły się w sezonie letnim, do trzech razy w tygodniu. Brussels Airlines z Belgii będzie obsługiwać cztery loty tygodniowo do Brukseli. Polskie Linie Lotnicze LOT również zwiększą liczbę lotów z litewskich lotnisk od końca października, oferując do 32 lotów tygodniowo do Warszawy, o dwa loty więcej niż zeszłej zimy. W sezonie zimowym Szwajcarskie Linie Lotnicze SWISS zwiększą liczbę cotygodniowych lotów do Zurychu z dwóch do trzech. Regularne loty na Litwę obsługuje 12 linii lotniczych, z których 9 to tradycyjne linie lotnicze, a trzy to tanie linie lotnicze. ■

Opanowanie stresu w niespokojnych czasach. Doświadczenia ludzi i porady specjalistów

Honorata Adamowicz

Obecne realia światowe bez wątplenia mają negatywny wpływ na zdrowie psychiczne ludzi w różnym wieku. Sytuacja uległa pogorszeniu, gdy placówki oświatowe i instytucje publiczne w całym kraju zaczęły otrzymywać groźby bombowe.

Zapytaliśmy kilka osób napotkanych na ulicy, jak obecna sytuacja wpływa na ich samopoczucie. Specjaliści Instytutu Higieny opracowali zalecenia, jak zachowywać się w sytuacjach stresowych.

CODZIENNY NIEPOKÓJ

— Zbliża się koniec świata. Wszędzie tylko słychać: wojna, wojna, wojna. Ja to już mam prawie 80 lat, przeżyłam swoje. Szkoda tych niewinnych dzieci, tego, co je czeka. Chociaż u nas jeszcze wojny nie ma, to i tak wśród ludzi nie ma tego współczucia, a tylko nienawiść — mówi 78-letnia Stanisława.

31-letnia Agata, mama 5-letniej Amelki i 9-letniego Sebastiana mówi, że żyje w ciągłym stresie, ponieważ bardzo boi się wojny, i obawia się o dzieci.

— Czuję się okropnie. Nawet nie wiem, dlaczego, ale wojna na Ukrainie bardzo na mnie wpłynęła; podczas pierwszych miesięcy nie odchodziłam od telewizora. A teraz, gdy zaczęła się wojna w Izraelu i pojawiły się groźby o podłożonych bombach, to ta sytuacja zupełnie mnie dobiła. Odprowadzam dzieci do szkoły i myślę, czy wrócą. Znajomi mówią, że przesadzam, że tylko wywołuję panikę. Ale gdzie gwarancja? Przecież w to, że na Ukrainie będzie wojna, też nikt nie wierzył — mówi zaniepokojona mama dwójki dzieci.

Tymczasem napotkana na mieście młodzież do całej tej sytuacji odnosi się spokojnie.

— Oczywiście, że rozmawiamy na temat wojny, bomb, ale życie przecież nie stoi w miejscu. Rozumiemy, że jest niebezpiecznie, ale to nie po-

wód, żeby teraz wariować i siedzieć w czterech ścianach. Kiedy w szkole była ewakuacja, to wśród uczniów nie było paniki, dla nas to była atrakcja, bo nikt w to nie wierzył. Natomiast nauczyciele, a zwłaszcza rodzice, którzy przybiegli do szkoły, panikowali — opowiada młodzież z II klasy gimnazjalnej.

PORADY SPECJALISTÓW

W nadesłanym komunikacie prasowym z Instytutu Higieny napisano, że w stresującej sytuacji normalne jest odczuwanie szeregu sprzecznych emocji ze względu na niestabilność. Należy starać się niespokojne myśli odrzucać od siebie i skupiać uwagę na tym, co robimy w danej chwili.

Bardzo ważne w stresowych sytuacjach jest zadbanie o swoje potrzeby fizjologiczne. Należy nie zapominać, by pić wystarczającą ilość wody, unikać napojów tonizujących i alkoholu. Nie zapominać o regularnych posiłkach. Jeśli to możliwe, więcej czasu warto spędzać w ciepłym komfortowym miejscu, przebywać w otoczeniu zapewniającym poczucie bezpieczeństwa. Starać się utrzymać normalny tryb odпочynku i snu.

„W stresowych sytuacjach przypomnij sobie, co zwykle cię uspokaja np. o kojącej muzyce, rozmowie, medytacji, głębokim oddychaniu i innych sposobach, które pomagają ci się uspokoić” — radzą specjaliści. Należy o swoich uczuciach porozmawiać z bliskimi, zadzwonić do nich, zapewnić ich, że jesteś bezpieczny i upewnić się, że oni są bezpieczni. Gdy stresująca sytuacja minie, jak najszybciej należy wrócić do normalnego trybu życia.

Należy się skupić na oddechu: licząc do czterech, wdychać rytmicznie i głęboko powietrze przez brzuch i licząc do czterech, wydychać powietrze.

„Aby odzyskać równowagę, skup się na doznaniach zmysłowych: poczuj różne zapachy i nazwij je, dotknij różnych powierzchni, aby poczuć różnicę, rozejrzyj się wokół i zauważ szczegóły w swoim otoczeniu. Ogranicz czas spędzany na śledzeniu wiadomości w telewizji i mediach, ponieważ ciągle śledzenie wiadomości w telewizji i mediach społecznościowych może zwiększać stres. Zadzwon na infolinię oferującą bezpłatne wsparcie emocjonalne” — radzą specjaliści. ■

W stresowych sytuacjach przypomnij sobie, co zwykle cię uspokaja np. o kojącej muzyce, rozmowie, medytacji czy głębokim oddychaniu Fot. Freepik.com

WOS 2023 Temat III – Władza

Władzę można zdefiniować jako zdolność do wpływania na zachowanie innych ludzi oraz kontrolowania zasobów i instytucji społecznych. To zdolność do narzucania swojej woli innym, co może mieć miejsce w różnych przestrzeniach, takich jak polityka, gospodarka, życie rodziny czy życie społeczności lokalnych.

Formy władzy są różnorodne. Może to być władza polityczna, w której decyzje podejmowane są na szczeblu państwowym lub międzynarodowym czy władza ekonomiczna, w której wpływ na społeczeństwo wynika z kontroli nad zasobami ekonomicznymi. Istnieje także władza społeczna, która opiera się na normach społecznych i kulturowych.

WŁADZA Z UŻYCIEM SIŁY A INSTYTUCJE PAŃSTWOWE

Mimo że władza polityczna często kojarzy się z instytucjami państwowymi, należy pamiętać, że przez długi okres historii funkcjonowała także poza oficjalnymi strukturami państwowymi. Przykłady takie jak niewolnictwo czy feudalne stosunki zależności dawały możliwość sprawowania władzy wielu osobom, które nie należały do tradycyjnych struktur państwowych, takim jak właściciele ziemscy czy monarchowie. To zjawisko podkreśla istnienie różnych form władzy i jej rozproszenie na przestrzeni dziejów.

Jednak jednym z fundamentalnych atrybutów nowoczesnego państwa jest zmonopolizowanie przez nie możliwości legalnego stosowania przemocy. Państwo staje się suwerenne, gdy dysponuje niezależnymi władzami, zdolnymi do ustalania oraz egzekwowania określonego prawa na swoim terytorium. To oznacza, że władza nad użyciem siły oraz prawo do tworzenia i egzekwowania prawa są związane z państwowymi instytucjami. Suwerenność państwa jest kluczowym elementem jego funkcjonowania, a jej utrzymanie stanowi jeden z fundamentów współczesnego porządku prawnego i politycznego.

KORZENIE „LUDOWŁADZTWA” W STAROŻYTNEJ GRECJI

Demokracja jest obecnie najbardziej preferowanym modelem sprawowania władzy na świecie. To ustrój, w którym rządy są powierzone samemu społeczeństwu – termin „demokracja” wywodzi się z języka starożytnych Greków i dosłownie oznacza „ludowładztwo”. Współczesny model demokracji rozwijał się i ewoluował od czasów Oświecenia, ale ma swoje korzenie w starożytnej Grecji, zwłaszcza w ateńskiej polis, czyli mieście-państwie. Tam suwerenna władza należała do ludu, czyli mężczyzn powyżej 20. roku życia, którzy byli rdzennymi obywatelami Aten i przede wszystkim, ludźmi wolnymi. Stanowili oni około 10% całej populacji miasta. Każdy obywatel miał obowiązek bezpośredniego uczestnictwa w sprawowaniu władzy, co oznaczało uczestnictwo w podejmowaniu ważnych decyzji państwowych na forum regularnie zwoływanego Zgromadzenia Ludowego.

DEMOKRACJA REPREZENTATYWNA

Współczesne państwa, na ogół, przyjęły model demokracji pośredniej, często zwany demokracją reprezentatywną. W takim modelu obywatele sprawują władzę poprzez wybranych przedstawicieli, których wybierają do parlamentów podczas wolnych wyborów. Oznacza to, że ludzie wybierają swoich reprezentantów, którzy następnie podejmują decyzje w imieniu społeczeństwa.

Niemniej jednak istnieją również mechanizmy, które pozwalają na zaangażowanie obywateli w procesy decyzyjne, takie jak referenda. W referendum obywatele wyrażają swoje zdanie w kluczowych kwestiach państwowych poprzez głosowanie, na przykład w sprawach związanych z członkostwem w Unii Europejskiej. Referendum jest przykładem demokracji bezpośredniej, w której ludność ma bezpośredni wpływ na procesy decyzyjne.

18.>>

TRÓJPODZIAŁ WŁADZY

Współczesne państwa demokratyczne opierają się na koncepcji trójpodziału władzy, co stanowi fundamentalny element ich funkcjonowania. Ta idea, po raz pierwszy sformułowana przez francuskiego filozofa Monteskiusza, zakłada podział władzy na trzy odrębne i wzajemnie kontrolujące się sfery: władzę ustawodawczą (inaczej nazywaną władzą legislacyjną), władzę wykonawczą (czyli tę, która odpowiada za wykonywanie obowiązującego prawa, zwaną egzekutywą) oraz władzę sądowniczą. Celem tego podziału jest ochrona przed ewentualną samowolą rządzących.

TOTALITARYZM I AUTORYTARYZM

Mimo że demokracja jest obecnie powszechnie preferowanym modelem rządów na świecie, istnieją też inne systemy rządzenia, które różnią się od niej w znaczący sposób. Przykłady to państwa totalitarne i autorytarne, w których prawa i wolności obywatelskie są ograniczane, co jest sprzeczne z podstawowymi wartościami demokratycznymi. W ta-

kich państwach łamane są prawa człowieka, w tym prawo do życia, wolność od tortur, prawo do prywatności, wolność zgromadzeń, wolność wyznania oraz wolność słowa. Władza w takich reżimach opiera się na aparacie represji i siły, a stosunki między władzą a obywatelami opierają się na przemoc i strachu.

KAŻDY MA WPŁYW: FUNKCJONOWANIE SAMORZĄDÓW

Warto również zrozumieć, że nie tylko przywódcy państw czy rządów mają wpływ na nasze życie. Każdy z nas ma potencjalny wpływ na decyzje podejmowane w społeczeństwie. Pierwsze doświadczenia związane z wpływem władzy i partycypacją w procesach decyzyjnych często zdobywamy w szkole. Przykładem może być samorząd uczniowski, w którym uczniowie uczą się demokracji, podejmują decyzje w swojej szkole i uczestniczą w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych. To często pierwszy krok w kierunku zrozumienia roli partycypacji obywateli w procesach społecznych.

Najbliżej naszych codziennych spraw jest zazwyczaj samorząd terytorialny. To na poziomie lokalnym podejmowane są decyzje mające

Demokracja jest obecnie najbardziej preferowanym modelem sprawowania władzy na świecie. To ustrój, w którym rządy są powierzone samemu społeczeństwu – termin „demokracja” wywodzi się z języka starożytnych Greków i dosłownie oznacza „ludowładztwo”.

bezpośredni wpływ na nasze życie. Radni samorządu decydują o remontach dróg, budowie i modernizacji szkół, przedszkoli czy placów zabaw, a także o organizowaniu różnych wydarzeń społecznościowych. Tworzą infrastrukturę lokalną, co wpływa na jakość życia mieszkańców. Przykładem takich działań będzie także decyzja o rozbudowie parku, budowie boiska, czy wyznaczeniu stref dla mieszkańców. Dlatego udział w życiu społeczności lokalnej ma kluczowe znaczenie i daje obywatelom wpływ na kształtowanie swojego najbliższego otoczenia. W ten sposób, choć na mniejszą skalę, obywatele uczestniczą w procesach decyzyjnych, wpływając na swoje codzienne życie. ■

Ilustracje: Agata Palińska
przy pomocy Canva

Wojciech Prusaczyk o trzeciej edycji projektu „Szlakiem Narbutta”

O wyjazdach na Wileńszczyznę, zamontowaniu płyty pamiątkowej w miejscu śmierci Ludwika Narbutta, zorganizowanych na Litwie imprezach majowych i planach na przyszłość rozmawiamy z Wojciechem Prusaczykiem, prezesem Fundacji „Szlakiem Narbutta” w Szczecinie.

Leszek Wątróbski: W tym roku byliście na Litwie już kilka razy...

Wojciech Prusaczyk: Szczególnie udały się nam dwa ostatnie wyjazdy: majowy i sierpniowy. Była to już trzecia edycja projektu „Szlakiem Narbutta” prowadzonego wspólnie z Łukaszem Szelemem. Ale nie byłoby tego sukcesu, gdyby nie nasi przyjaciele z drużyny kresowej. Mam tu na myśli Maćka Puzika – dyrektora Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Gryfinie czy jego historyka Julka Dalidowicza. Nie ukrywam też, że takim fundamentem i podporą dla nas jest Marcin Czerwiński – rzecznik prasowy Centrum Szkolenia Bojowego w Drawsku, dzięki któremu uzyskaliśmy z jego jednostki busa na majowy wyjazd na Litwę. Razem z nami pojechało tam 2 innych podoficerów reprezentujących to centrum. Pojechało nas łącznie dziewięć osób. Warto też wspomnieć dwójkę geologów z Norwegii ze Stavanger czy najmłodszego członka naszej wyprawy, plutonowego Łukasza Beta ze 14 Zachodniopomorskiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej ze Szczecina.

I drugi wyjazd w końcu sierpnia...

... to był kolejny już wyjazd prywatny z moim kolegą. Jego celem była rzeka Uła płynąca przez Białoruś i Litwę, lewy dopływ Mereczanki. Jej źródło znajduje się na Białorusi. I jako Pielasa płynie do granicy z Litwą, a następnie przez Litwę, gdzie na wysokości miejscowości Dubicze przyjmuje nazwę Ūla, by na koniec ujść do Mereczanki. Chcieliśmy tę rzekę poznać bliżej, bo przekraczał ją Ludwik Narbutt z żołnierzami.

Zacznijmy więc od majowego wyjazdu...

Wojciech Prusaczyk, prezes szczecińskiej Fundacji „Szlakiem Narbutta” Fot. L. W.

Na Wileńszczyznę dotarliśmy 1 maja. Naszą wizytę rozpoczęliśmy od bardzo ważnego dla nas wydarzenia. W zeszłym roku udało się nam, dzięki wsparciu mera rejonu orańskiego Algisa Kašėty, odrestaurować pomnik. Wtedy też rozmawialiśmy nt. krzyża. Sam pomnik, który został wzniesiony przez polski 76 Lidzki Pułk Piechoty w roku 1933, miał upamiętnić bohaterską śmierć płk Ludwika Narbutta. Natomiast krzyż pod Dubiczami na tzw. Świętych Błotach, gdzie poległ wraz z dwunastką żołnierzy, jest dla nas niejako miejscem świętym – zupełnie tak jak Pszczelnik dla Litwinów. A tam są tablice dwujęzyczne – bo jak inaczej. Za to w miejscu, gdzie zginął nasz bohater, niestety jest tylko sam krzyż i wzmianka po litewsku.

Już w roku ubiegłym zastanawiałem się z kolegami nad upamiętnieniem tego miejsca. Chcielibyśmy, aby każdy z polskich turystów czy tamtejszych mieszkańców, gdy tam dotrze ze zniczem, kwiatami czy modlitwą, miał tę wiedzę. Wcześniej, w ciągu 70 lat, było tam sześć innych krzyży drewnianych niszczonej nie wiadomo przez kogo. Teraz wzniesiono w tym miejscu nowy potężny, metalowy, ale niestety bez informacji w języku polskim.

Dzięki znajomości ze szczecińskim kamieniarzem udało się wykonać nową płytę informacyjną...

...poświęconą śmierci Ludwika Narbutta i ściągnąć polski granit z kamieniołomów ze Strzegomia. Płytę o wymiarach 50 na 40 cm wykonał wspomniany kamieniarz Krzysztof Serwin. Umieszczony na niej polski tekst brzmi: W hołdzie Ludwikowi Narbuttowi 1832–1863 i jego 12 żołnierzom poległym w walce z rosyjskim zaborcą 5.05.1863 ... plus nasz podpis: Fundacja Kresowa „Szlakiem Narbutta” 5.05.2023.

I w dniu 1 maja tę płytę zamontowaliśmy, z czego jesteśmy ogromnie dumni. Uważam, że takie działania symetryczne są bardzo ważne. Jeżeli bowiem do Pszczelnika przyjeżdżają Litwini i mogą upamiętnić bohaterską śmierć swoich lotników także w swoim języku ojczystym, to drogą rewanżu i symetrii my Polacy możemy to samo robić na Litwie w miejscu, w którym zginęli nasi bohaterowie. To był pierwszy temat naszej majowej wyprawy.

Następnie pojechaliście do Wilna...

20.>>

... do stolicy Litwy pojechalismy 3 maja. I tam obchodziliśmy to święto. Byliśmy na cmentarzu Na Rossie. A po uroczystościach pojechalismy do wileńskiego hospicjum im. bł. ks. Michała Sopoćki — jednego hospicjum istniejącego dziś na Litwie — kierowanego przez siostrę Michaelę Rak, którą znam od wielu lat. 4 maja wróciliśmy do naszej bazy, aby przygotować piknik historyczny, który stanowił clou naszego wyjazdu na Wileńszczyznę. Majowy pobyt na Wileńszczyźnie składał się z 3 części: spotkania pod pomnikiem — czyli celebracji rocznicy powstania styczniowego, udziału w nabożeństwie w kościele w Koleśnikach pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, obchodzącego w ubiegłym roku 100. rocznicę konsekracji. I w tej samej miejscowości, w miejskim parku, gdzie znajduje się jedna z najstarszych polskich szkół na Litwie — gimnazjum im. Ludwika Narbutta, do której uczęszcza ok. 160 dzieci — wraz z czterema grupami przedszkolnymi, zrobiliśmy obozowisko.

Kolejną imprezą zorganizowaną przez nas w maju był udany piknik. Rozpoczął go apel poległych, przed odrestaurowanym pomnikiem w Dubiczach, ze wspar-

■ Spływ kajakowy rzeką Uła

ciem kolegów z Kielc z Romkiem Sadowskim — szefem Klubu Historycznego Rok 1863.pl. oraz 26 uczniów z Jednostki Strzeleckiej 1863 Unieck z gminy Raciąż, którzy stanęli szpalerem przy pomniku. Byliśmy pod wielkim wrażeniem, nie tylko udziału młodzieży, ale i seniorów. Ukoronowaniem dnia były podziękowania od władz rejonowych reprezentowanych przez mera Zdzisława Palewicza. Bardzo ciekawym zwrotem akcji był przyjazd litewskich rekonstruktorów z

Kowna. Oni wzbogacili swoim wizerunkiem ten piknik.

I wreszcie 6 maja — czyli Marsz Polskości...

To było ukoronowanie naszej wyprawy. Widziałem łzy i wzruszenie u osób, które w tym marszu uczestniczyły pierwszy raz. Ja brałem w nim udział kolejny już raz. W Marszu Polonii wzięło udział około 10 tys. Polaków. Ludzie maszerowali od sejmu litewskiego aż do Ostrej Bramy.

22.>>

■ Uczestnicy majowej wyprawy na Wileńszczyznę

21.>>

Trasa ta zajęła nam ok. 2 godz. Byliśmy bardzo zadowoleni z tego wyjazdu. Jego program, myślę, że niewiele przesadzę, udało się nam zrealizować w 300 proc. Nie planowaliśmy zupełnie przed wyjazdem Ejszyszek. Nikt z nas się nie spodziewał zaproszenia i podziękowania z tamtejszego samorządu. I to była ta wartość dodana. Ta życzliwość, która płynęła od starosty Mirosława Bogdziuna oraz innych samorządowców czy pań z tamtejszego chóru... Tak więc, podsumowując trzecią edycję, uznaję ją za najlepszą.

Na Litwie byliście również w sierpniu...

Chcieliśmy przebadać rzekę Ułā i zbadać możliwości stworzenia tam w przyszłości spływu kajakowego dla młodzieży, również i polskiej. Właśnie dlatego sami musieliśmy spłynąć i tak też się stało.

Celem Waszego wyjazdu była także wieś Rudniki...

... położona w gminie Soleczniki, która swoją nazwę wzięła od pobliskiej Puszczy Rudnickiej. Chcieliśmy zobaczyć miejsce słynnej bitwy, którą Narbuttt wy-

■ Krzysztof Serwin i jego kamieniarskie dzieło

dał rosyjskim kozakom 9 marca 1863 r. Odwiedziliśmy ponadto wileńskie hospicjum kierowane przez s. Michaelę Rak. A jesienią br. planujemy jeszcze przyjazd do Wilna z grupą młodzieży z Gryfina pod Szczecinem.

■ W. Prusaczyk w stroju powstańczym przy krzyżu pod Dubiczami

Życzę dalszego owocnego dla obu stron zacieśnienia współpracy Waszej fundacji z Wileńszczyzną.

■
Rozmawiał
Leszek Wątróbski
Fot. archiwum prywatne W.P.

■ Spotkanie w wileńskim Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki

Krzyżówka

Zatyczka butelki z piwem	Remont auta		Bohater śląskich wiców	Kuzyn słowika	Don ... Corleone	Typ zamków do drzwi	
	Efekt zasiewu	Łowy w Afryce		Współczucie			
	2			Stan upadku, krach			
Domingo, tenor				3	Kiermasz, rynek	Gryzienie gumy	
				Ozime siane jesienią		14	
Zysk, dochód						Mięsny pierożek	Zwał obok kopalni
Dusiciel z Ameryki	Powierzchnia M-4	Dbaj o czystą naturę	15	Dzielny chłopiec			
Śnieżycą				Rowerowe ze sprzuchami			
				16	Smutek lub Struss	5	
Palisada z pali	Część kartki książki	Generalny budynek	... Biały, godło państwa polskiego	Potocznie: pies pokojowy			
				10	Nigdy nie jest sobą	Agresja, szturm	
Lucjan, d. polski bokser				W kształcie torusa			
Rzadkie imię żeńskie	1				Na głowie czapli	Staro-cerkiewny obraz	Po nim zwykle mat
				Ziemia-czany plasterek			
Szalejący ogień, pożar	Bywa uciążliwy w lipcu	Ustny - tworzy legendy					
Bawi się nim malec	7			Wdzięk, piękno			
Lalka światowej sławy	Drogowy materiał	Może się palić w rękach	Kompromitacja	9	Ciepła, intratna posiadka	Ampułka, flakonik	Nastrożona fryzura
Młody osobnik						Zawód, profesja	6
Miejsce zagęścia, wnąka	13	Góral przy owcach		12	Forsa dla porywacza	4	
				Powód chwały, dumy			
Czujka, konwój	Auto na zamówienie				Objęty celibatem		
	11			Kwadracik na literę			8

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 24-25 PAŹDZIERNIKA

Poziomo: WZNOS - NORKA - PRAWICA - ROWAN - KLIKA - MATADOR - NAPIS - NAPAŚĆ - URAZA - PANIKARSTWO - DANIEL - IZAAK - NIEMETAL - BIELAK - ATAK - SKALP - PROTOTYP - RULON - IMAGE - FASADA - AMOR - RYT - ŁOWY - EMIR - KILOF - KARINA - TAMA - KREM - EKRAN - SIATKA

Pionowo: WPRAWA - PANIER - MACIEK - SZROT - PRANIE - OMAM - NAWAŁA - NIELOT - GOŁOTA - OWAD - ŚCIEMA - OPEROFAN - SINOŚĆ - KLEKOT - FRYKAS - ZNAK - NUTRIA - SPRAY - LEAR - SZLAK - USTERKA - BRWI - PASTA - TAFLA - MIRT - KWIZ - WASAL - ODCINEK - LAKA - SANOK - KPINA - RAMA

Hasło: Śmieszna opowieść

Uśmiechnij się!

Kwaciarka do przechodnia:

— *Panie, może kupi pan kwiatki?*

Zmarzłam już dzisiaj.

— *Po ile te kwiatki?*

— *Po 10 euro.*

— *Musi się pani ciepłej ubierać...*

Przychodzi mężczyzna do doktora.

— *Ten sposób na reumatyzm, który mi pan polecił, jest świetny. Unikanie wilgoci naprawdę działa!*

— *Dziękuję. A co panu teraz dolega?*

— *Nic. Przyszedłem zapytać, czy mogę się już wykapać.*

— *Jeździcie z mężem na urlop razem czy oddzielnie?*

— *W zeszłym roku pojechaliliśmy osobno. Mnie bardzo się podobało.*

— *A mężowi?*

— *Nie wiem, jeszcze nie wrócił.*

Przerwa podczas rozprawy w sądzie. Adwokat podchodzi do swego klienta:

— *Starłem się, jak mogłem. Już nie wiem, jak mógłbym ci pomóc...*

— *A może wzięłabyś wszystko na siebie?*

— *Tatusiu, upewniłam się, że mój mąż mnie zdradza. Co mam zrobić?*

— *Poczekaj, aż mama wróci. Ona w tych sprawach ma większe doświadczenie.*

— *Widziałem dzisiaj w autobusie kobietę z obnażonymi piersiami, jak karmiła dzieciaka.*

— *No i co z tego? To zupełnie naturalne.*

— *Naturalne? Chipsami go karmiła!*

— *I jak tam nasz pacjent z wysoką gorączką?*

— *Po obiedzie temperatura zaczęła spadać.*

— *Doskonale! Jaka jest obecnie?*

— *Pokojowa.*

Żona Szkota prowadzi, jej mąż siedzi obok.

— *Hamulce nie działają!!!*

— *Uspokój się, kochanie i spróbuj zderzyć się z czymś najtańszym.*

LIAUDIES DAINŲ KONKURSAS „KULTŪRŲ MOZAIKA“

KONKURS PIEŠNI LUDOWEJ
„MOZAIKA KULTUR“

2023 10 28
14:00

„MELODIJA“

„NAMYSTO“

„LENOK“

„RASODA“

„BIELARUSKI CUD“

„POJUŠČIJE SERDCA“

„VERDENĖ“

„PRZYJACIELE“

TAUTINĖS MUZIKOS
KAPELIJA

Naujosios Vilnios kultūros centre
CENTRUM KULTURY W NOWEJ WILEJCE

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.

Tel. 8 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. 8 686 03 070

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.

Tel. 8 683 73159

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).

Tel. 8 688 56 717

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu.

Tel. 8 611 33 626

Kupujemy działki pod budowę w Wilnie i rejonie wileńskim. Wykonujemy

projekty. Szybkie rozliczenie. Tel 8 606 01 125

Wywóz śmieci. Transport ładunków. Profesjonalny zespół wykona prace wyburzeniowe. Tel. 8 678 003 83; 8 679 46 521

Kupujemy ziemię, las, suchy las. Cięcia sanitarne. Rozliczamy się od razu.

Tel. 8 606 01 125

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. 8 602 05 044

Kupię dokumenty (wniosek) na działkę ziemi niepodlegającej zwrotowi. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 692 88 088

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, na-

grobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. 8 670 06 868

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo.

Tel. 8 606 97 218

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. 8 677 34 202

KUPIJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE, NA DREWNO, PORĘBY, ZIEMIĘ, ZAGRODY W CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

Sprzedaj las

(do 16 000 € za hektar) **DROGO**

Otrzymaj wycenę nieodpłatnie!

8-659-99929

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPIJEMY BYDŁO

KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŹNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE

TEL. (8 620) 61179

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

TYLKO MIŁOŚĆ
widowisko muzyczne

Zespół Pieśni i Tańca
OJCOWIZNA
Gość Specjalny
orkiestra **MŁODZI - POLSCY**
pod batutą
Huberta Kowalskiego

28 października 2023 r. godz. 13.00, 18.00
Dom Kultury Polskiej w Wilnie
ul. Naugarduko 76

Bilety do nabycia w Domu Kultury Polskiej
(poniedziałek - czwartek w godz. 16-19);
rezerwacja pod nr. tel. +370 656 76851 (Wilno),
+370 674 20651 (Niemenczyn)

Amisada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie
OBLEN Lietuva
Samorząd Regionu Wileńskiego
Patronat Mer Samorządu Regionu Wileńskiego Robert Duchniewicz
FEDERACJA POLSKICH NA WSKŁODZIE
Patronat medialny: NV KC, WILNO, ZW, KURIER WILEŃSKI, WILNOTEKA.IT, KURIER WILEŃSKI, WILNOTEKA.IT, WILNOTEKA.IT

TVP WILNO	
7.00 S. anim. „Miś Uszatek”	7.05 Ugotuj nam bajkę
7.20, 17.30 S. anim. „Stacyjkowo”	7.55, 23.45 Info Wilno
8.15, 0.00 Studio Wilno	8.35 Polonia 24
9.00 Wojciech Cejrowski - bosko przez świat	9.25 S. „Sześć sióstr”
10.35 Na tropie przypraw	10.55 Gra słów
11.20 Tygiel	11.40 Wędrowiec Polski
12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno	13.05 wojsko-polskie.pl
13.25 Weterynarze z sercem	14.45 S. „Komisariat”
15.05 Słownik polsko@polski	15.35 Dobre historie
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”	17.10 Ugotuj nam bajkę
17.25 Czytanie przed spaniem	17.50 Egzamin z życia
18.35 Z Historią na Ty	19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno	19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Wiadomości	21.00 Polskie Biesiady
22.45 Informacje kulturalne	23.00 S. „Komisja morderstw”
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	6.02 Dzień dobry, Litwo

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości	9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50, 23.45 S. „Komisarz Rex”	10.40 S. „Słoneczna strona”
11.30 S. „Diagnoza Betty”	12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?	13.00 Więc gdzie dalej?
14.00 15.00, 16.00 Wiadomości	16.15 S. „Zaklinacze koni”
17.00 S. „Obietnica”	18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina	19.30 Bitwa na czerpaki
20.30 Panorama	21.00 Temat dnia
21.30 Urodzeni tego samego dnia	22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Unbroken”	

6.00 Filmy anim.	7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	10.00 S. „MacGyver”
11.00 Szeszkiņa 20	12.00 Wiadomości
13.20 Panna chłopka	14.30 S. „Pełnia”
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”	16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości	19.30 KK2
20.00 Całuję. Ruta	21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości	22.30 „Sieć podejrzeń” thriller
00.30 S. „MacGyver”	

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej	6.05 1000 cudów świata
7.00 Kto i dlaczego?	7.30 Bracia i siostry
8.30 Menora	9.00 Dzień dobry

Litwo	
11.30 Nasza rosyjska ulica	12.00 Życie na wsi jest dobre.
12.30 „Dalej od miasta”	13.00 Zaczynaj od siebie
13.30 Żyjmy jak można czyściej	14.00 Żyję w świecie iluzji
14.30 S. dok. „Ikony”	15.30 S. „Służyć i bronić”
16.30 Dzień dobry Litwo	18.30 Książkowe szczyry
19.00 Więcej niż nauczyciel	19.30 „Wyspa kultury” film dok.
20.30 Panorama	21.00 Temat dnia
21.30 „Chłopiec z Nieba” dramat	21.00 Euroliga przez LRT
21.15 Koszykarska Euroliga. „Baskonia”- „Žalgiris”	23.30 „Kierowca poszukiwany” film dok.
00.00 Wiadomości DW (ros.)	00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 Seriale anim.	7.45 S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55 S. „W wirze miłości”	10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Lekarz Wiera”	12.00 S. „Zranione serce”
14.00 S. „Dziedzictwo ojca”	15.00 S. anim.
16.00 TV 3 wiadomości	16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości	19.30 „Gliny”
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”	21.00 S. „Emigranci. Chicken factory”

21.30 Wieczorne wiadomości TV3	22.30 „Zabójca” thriller
00.25 S. „Bosch”	

6.00 S. „Ślepa strefa”	7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.20, 14.50 S. „Policja wodna”	9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”	11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Ślepa strefa”	17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”	18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Seal Team”	20.30 „Ale numer!”
21.00 „Osaczeni” film fab.	23.20 „Piętno” thriller

rytas .tv

5.30, 13.00 Nowy dzień	6.30 S. „Jasnowidz”
7.30 W świecie koszykówki	8.00 S. „Na imię ma Kozaim”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25 S. „Cyganeczka Lala. Powrót”	12.00 O przyjemnościach łaźni
12.30 Czyste miasta	14.00, 0.30 S. „Ślad”
15.00 S. „Jasnowidz”	16.00, 18.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda	16.30 Litwa na żywo
17.00, 23.30 S. dok.	18.20 Sport. Pogoda
18.30 Anatomia mieszkania	20.00, 22.30 Reporter
20.40 Sport. Pogoda	20.50 S. „Jasnowidz”
22.50 Sport. Pogoda	23.00 Litwa na żywo
5.40, 16.00 S. „S.W.A.T.”	

7.25, 13.00 S. „Cobra 11”	8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”	9.30 S. „Współczesna rodzina”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”	11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Sługa narodu”	12.30 „Gwiazdy lombardu”
15.00 S. „CSI. NY”	17.00 S. „Uczciwy przekręt”
18.00 S. „Simpsonowie”	19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”	21.00 „Ogień zwalczał ogniem” dramat
23.00 S. „Elementary”	23.55 S. „London Kills”

6.00 S. „Kadin”	7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”	9.00 S. „Czerwony pokój”
10.00 S. „Cudowny Doktor”	11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00 S. „Dr House”	13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”	15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Bądź ze mną”	16.00 „Zamieńmy się żonami”
18.00 S. „Niezapomniany”	19.00 S. „Dr House”
21.00 S. „Rocco Schiavone”	23.15 S. „Alex Hugo”
01.15 S. „Heldth”	

TVP 1

6.15 S. „Dziedzictwo”	7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	8.30 „Pełnia Wiary”
9.00 Wiadomości	

TVP WILNO	
7.00 S. anim. „Miś Uszatek”	10.35 Na tropie przypraw
7.05 Ugotuj nam bajkę	10.55 Gra słów
7.20, 17.30 S. anim. „Stacyjkowo”	11.20 Tygiel
7.55 Info Wilno	11.40 Wędrowiec Polski
8.15 Studio Wilno	12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
8.35 Polonia 24	12.35 S. „Leśniczówka”
9.00 Wojciech Cejrowski - boso przez świat	13.00 Info Wilno
9.25 S. „Sześć siostr”	13.05 wojsko-polskie.pl
10.35 Na tropie przypraw	13.25 Weterynarze z sercem
10.55 Gra słów	14.45 S. „Komisariat”
11.20 Tygiel	15.05 Słownik polsko@polski
11.40 Wędrowiec Polski	15.35 Dobre historie
12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
12.35 S. „Leśniczówka”	16.20 S. „Klan”
13.00 Info Wilno	16.45 S. „Barwy szczęścia”
13.05 wojsko-polskie.pl	17.10 Ugotuj nam bajkę
13.25 Weterynarze z sercem	17.25 Czytanie przed spaniem
14.45 S. „Komisariat”	17.50 Egzamin z życia
15.05 Słownik polsko@polski	18.35 Z Historią na Ty
15.35 Dobre historie	19.00 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	19.15 Studio Wilno
16.20 S. „Klan”	19.40 S. „M jak miłość”
16.45 S. „Barwy szczęścia”	20.30 Wiadomości
17.10 Ugotuj nam bajkę	21.00 Polskie Biesiady
17.25 Czytanie przed spaniem	22.45 Informacje kulturalne
17.50 Egzamin z życia	23.00 S. „Komisja morderstw”
18.35 Z Historią na Ty	23.45 Info Wilno
19.00 Info Wilno	00.00 Studio Wilno
19.15 Studio Wilno	
19.40 S. „M jak miłość”	
20.30 Wiadomości	
21.00 Polskie Biesiady	
22.45 Informacje kulturalne	
23.00 S. „Komisja morderstw”	
23.45 Info Wilno	
00.00 Studio Wilno	
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.02 Dzień dobry, Litwo	
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości	
9.00 S. „Soko Leipzig”	
9.50, 23.45 S. „Komisarz Rex”	

10.40 S. „Słoneczna strona”	16.15 S. „Zaklinacze koni”
11.30 S. „Diagnoza Betty”	17.00 S. „Obietnica”
12.15 Euromaxx	18.00 Kto i dlaczego?
12.30 Kto i dlaczego?	18.30 Ważna godzina
13.00 Więc gdzie dalej?	19.30 Bitwa na czerpaki
14.00 15.00, 16.00 Wiadomości	20.30 Panorama
16.15 S. „Zaklinacze koni”	21.00 Temat dnia
17.00 S. „Obietnica”	21.30 Urodzeni tego samego dnia
18.00 Kto i dlaczego?	22.30 Wiadomości Rowerowe
18.30 Ważna godzina	23.00 S. „Unbroken”
19.30 Bitwa na czerpaki	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 Urodzeni tego samego dnia	
22.30 Wiadomości Rowerowe	
23.00 S. „Unbroken”	

6.00 Filmy anim.	12.00 Wiadomości
7.00 Panna chłopka	13.20 Panna chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	14.30 S. „Pełnia”
10.00 S. „MacGyver”	15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”
11.00 Całuję. Ruta	16.30 Dobry wieczór, Litwo
12.00 Wiadomości	18.30 Wiadomości
13.20 Panna chłopka	19.30 KK2
14.30 S. „Pełnia”	21.00 „Transporter 3” thriller
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”	23.10 „Snajper - Widmo” thriller

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej	12.00 Życie na wsi jest dobre
6.05 1000 cudów świata	12.30 „Dalej od miasta”
7.00 Kto i dlaczego?	13.00 Zaczynaj od siebie
7.30 Bracia i siostry	13.30 Żyjemy jak można czyściej
8.30 Menora	14.00 Żyję w świecie iluzji
9.00 Dzień dobry Litwo	
11.30 Nasza rosyjska ulica	
12.00 Życie na wsi jest dobre	
12.30 „Dalej od miasta”	
13.00 Zaczynaj od siebie	
13.30 Żyjemy jak można czyściej	
14.00 Żyję w świecie iluzji	

14.30 S. dok. „Ikonny”	21.15 Koszykarska Euroliga. „Baskonia”- „Žalgiris”
15.30 S. „Służyć i bronić”	23.30 „Kierowca poszukiwany” film dok.
16.30 Dzień dobry Litwo	00.00 Wiadomości DW (ros.)
18.30 Książkowe szczyry	00.15 Dziś na świecie (ros.)
19.00 Więcej niż nauczyciel	
19.30 „Wyspa kultury” film dok.	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 „Chłopiec z Nieba” dramat	
21.00 Euroliga przez LRT	

6.00 Seriale anim.	14.00 S. „Dziedzictwo ojca”
7.45 S. „Czy pamiętasz mnie?”	15.00 S. anim.
8.55 S. „W wirze miłości”	16.00 TV 3 wiadomości
10.00 S. „Barrister Babu”	16.30 TV Pomoc
11.00 S. „Lekarz Wiera”	18.30 TV3 wiadomości
12.00 S. „Zranione serce”	19.30 „Gliny”
14.00 S. „Dziedzictwo ojca”	20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
15.00 S. anim.	21.00 S. „Emigranci. Chicken factory”
16.00 TV 3 wiadomości	21.30 Wieczorne wiadomości TV3
16.30 TV Pomoc	22.30 „Zabójca” thriller
18.30 TV3 wiadomości	00.25 S. „Bosch”
19.30 „Gliny”	

6.00 S. „Ślepa strefa”	11.00 S. „Rezydenci”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni	
8.20, 14.50 S. „Policja	

9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	23.20 „Piętno” thriller
10.35 S. „CSI. Miami”	
11.35 S. „Mentalista”	
12.30 S. „Ślepa strefa”	
17.00 Dzień info	
17.30 S. „Mentalista”	
18.30 S. „CSI. Miami”	
19.30 S. „Seal Team”	
20.30 „Ale numer!”	
21.00 „Osaczeni” film fab.	

rytas.tv

5.30, 13.00 Nowy dzień	12.00 O przyjemnościach łaźni
6.30 S. „Jasnowidz”	12.30 Czyste miasta
7.30 W świecie koszykówki	14.00, 0.30 S. „Ślad”
8.00 S. „Na imię ma Kozaim”	15.00 S. „Jasnowidz”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	16.00, 18.00 Reporter
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”	16.20 Sport. Pogoda
11.00, 21.25 S. „Cyganeczka Lala. Powrót”	16.30 Litwa na żywo
12.00 O przyjemnościach łaźni	17.00, 23.30 S. dok. „Śladami mordercy”
12.30 Czyste miasta	18.20 Sport. Pogoda
14.00, 0.30 S. „Ślad”	18.30 Anatomia mieszkania
15.00 S. „Jasnowidz”	20.00, 22.30 Reporter
16.00, 18.00 Reporter	20.40 Sport. Pogoda
16.20 Sport. Pogoda	20.50 S. „Jasnowidz”
16.30 Litwa na żywo	22.50 Sport. Pogoda
17.00, 23.30 S. dok. „Śladami mordercy”	23.00 Litwa na żywo

5.40 S. „S.W.A.T.”	11.00 S. „Rezydenci”
7.25 S. „Cobra 11”	
8.30 „Magazynowe wojny”	
9.00 „Zwiadowca przeszłości”	
9.30 S. „Współczesna rodzina”	
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”	

12.00 S. „Sługa narodu”	23.55 S. „London Kills”
12.30 „Gwiazdy lombardu”	
13.00 S. „Cobra 11”	
15.00 S. „CSI. NY”	
16.00 S. „S.W.A.T.”	
17.00 S. „Uczciwy przekręt”	
18.00 S. „Simpsonowie”	
19.00 S. „Rezydenci”	
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”	
21.00 „Ogień zwalczaj ogniem” dramat	
23.00 S. „Elementary”	

6.00 S. „Kadin”	11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”	12.00 S. „Dr House”
8.00 S. „Zakazany owoc”	13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
9.00 S. „Czerwony pokój”	14.00 S. „Niezapomniany”
10.00 S. „Cudowny Doktor”	15.00 S. „Anupamaa”
11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”	15.30 S. „Bądź ze mną”
12.00 S. „Dr House”	16.00 „Zamieśmy się żonami”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”	18.00 S. „Niezapomniany”
14.00 S. „Niezapomniany”	19.00 S. „Dr House”
15.00 S. „Anupamaa”	21.00 S. „Rocco Schiavone”
15.30 S. „Bądź ze mną”	23.15 S. „Alex Hugo”
16.00 „Zamieśmy się żonami”	01.15 S. „Heldth”

TVP 1

6.15 S. „Dziedzictwo”	9.40 S. „Ranczo”
7.05 S. „Złoty chłopak”	10.40 S. „Komisarz Alex”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	11.35 S. „Ojciec
8.30 „Pełnia Wiary”	
9.00 Wiadomości	
9.10 „Kwadrans polityczny”	
9.25 „Informacje kulturalne”	

Mateusz"
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00 Wiadomości
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „To się oplaca”
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 Wiadomości
16.20, 21.15 „ALARM!”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
19.55 „Jeden z dziesięciu”
20.30 Wiadomości
21.35 S. „Ojciec Mateusz”
22.30 „Sprawa dla reportera”
23.30 „Magazyn śledczy Anity Gargas”
00.10 „Ocaleni”

8.00 „Muzyczne poranki”
8.40 „Księga Przestrzeni”
9.15 „Którędy po sztukę”
9.35, 23.20 „Informacje kulturalne”
10.05 „Vabank” komedia
12.00 S. „Zakłety Dwór”
13.10 „Kocie ślady” film TVP.
14.45 „Kinematograf - narodziny nowej sztuki” film dok.
15.55 „Scena muzyczna”
17.05 „Vabank II, czyli riposta” komedia
19.00 „Wędrowiec Polski”
19.40 „Kabaret Starszych Panów”
21.00 „Żądło” komedia
23.50 S. „Glina”

7.00, 23.05 „Polonia 24”

7.30 „Słownik polsko@polski”
8.00 „Prywatne życie zwierząt”
8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)
12.10 „Nad Niemnem”
12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 Wiadomości
13.15 S. „Blondynka”
15.05 „Giganci historii”
16.00 Wiadomości
16.20 S. anim. „Miś Uszatek”
16.40 „O królownie, która spać nie mogła” film anim.
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie.”
18.00 Teleexpress
18.20 „Stacja Innowacja”
18.45 „Polacy Świata”
18.55 „W obiektywie Polonii”
19.10 „Wilnoteka”
19.30 „Informacje kulturalne”
19.45 „Czym żyje świat”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 Wiadomości
21.10 S. „Komisja morderstw”
23.35 „Sądy, przesady”

6.35, 11.00 Serwis Info Poranek
7.40 „Rodzina i praca”
7.50 „Jak oni kłamią”
8.10 „Jedziemy”
8.50 „Agrobiznes”
9.00 „Jedziemy dalej”
9.20 „Minęła 8.”
10.10 „Minęła 9.”
10.40 Plan dnia
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.20 Info Kultura
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)
18.00 „Teleexpress”
18.15 „Teleexpress Extra”
18.30 „O co chodzi”
19.00 Panorama
19.20 „Za czy przeciw”
19.55, 22.40 Serwis Info Wieczór

20.20 „Jak oni kłamią”
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 „Minęła 20.”
22.00 „W otwarte karty”
22.50 „W tyle wizji”
23.30 „W tyle wizji Extra”
23.50 „Jak oni kłamią”
00.00 Info Wieczór
00.35 „W akcji”

7.00 „Był taki dzień”
7.02, 12.30 „Informacje kulturalne”
7.15 S. „Czas honoru”
8.00 „Wypracowanie” film anim.
8.20 „Był taki dzień”
8.25 „Okrasa łamie przepisy”
8.50 „Ukryte skarby”
9.15 „Tu wszystko jest Polską”
9.35 „Flesz historii extra”
9.45 „Archiwum zimnej wojny”
10.15 S. „Magiczne drzewo”
10.40 „Fajna Polska”
11.35 „Ojciec” film dok.
12.45 „Kuchnia Polskich Żydów”
13.15 S. „Blondynka”
14.00 „Ja Cię uczyc każę”
14.25 „Historia na ten czas”
14.30 „Było, nie minęło”
14.55 „Gdańsk 1939” film dok.
15.50 „Rondele - wielka zagadka sprzed 7000 lat” film dok.
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Korona królów”
18.00 S. „Chłopi”
18.50 „Historia na ten czas”
18.55 „Był taki dzień”
19.00 S. „Czas honoru”
19.45 „Był taki dzień”
19.50 „Historia na ten czas”
19.55 „Flesz historii extra”
20.00 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
20.20 „Ex Libris”

20.25 „Archiwum zimnej wojny”
21.00 S. „Matki, żony i kochanki”
21.50 „Ex Libris”
22.00 „Czarna Wołga. Kryminalna historia PRL”
22.35 „Wanda Gościmińska. Włóknarka” film dok.
23.00 „Polscy. Seryjni”
23.40 „Tu wszystko jest Polską”

6.00 „Filmowe zyciorysy”
6.30 „Ze szkolnej ławki”
7.45 „Regał”
8.10 „Kobiety wolności” film dok.
8.50 Muzyczne chwile
8.55 „Poczet Wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15 „Polski punkt widzenia”
9.40 „Słowo życia”
9.45 „Tam ktoś jest!” film dok.
10.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 „Jestem mamą”
11.00 Informacje dnia
11.15 „Rozmowy niedokończone”
12.25 „Głos Polski”
12.35 „Być dobrym jak chleb” reportaż
13.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 S. „Przygody pana Michała”
13.50 „Leśne rzeki” film dok.
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Drzwi do lasu”
15.55 „Słowo życia”
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 „Mocni w wierze”

16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Siódmy Sakrament”
17.40 „Prosto o gospodarce”
18.00 „Zapiski ze świętości Prymasa Tysiąclecia” reportaż
18.30 „Geopolityka”
18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
19.00 Modlitwa Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 „Westerplatte Młodych”
20.00 „Warto zauważyć...”
20.30 S. anim. „Brat Franciszek”
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc Ojczyzna”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 „Polski punkt widzenia”
23.00 S. „Tajemnica Enigmy”
23.45 „Niedziela”
23.50 „Śp. ks. Peszkowski” reportaż
00.25 „Regał”

7.00, 0.00 Fani czterech kółek
9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
11.00 Łowcy staroci: renowacje
12.00 Łowcy staroci
17.00 Skarby z szopy
18.00 Łowcy staroci
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Van Go
21.30 Dom na piaskach
22.00 Łowcy staroci: renowacje
23.00 Dom na piaskach

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.35	Polonia 24
8.00	Rok w ogrodzie
8.30	S. „Dom”
10.10	Zagadki zwierzogromadki
10.25	Czytanie przed spaniem
10.35	S. „Magiczne drzewo”
11.05	S. „Podróż za jeden uśmiech”
11.30	Imbir i Cytryna
11.55	S. „Plebania”
12.40	Piękno, zgłoś się!
13.05	Wojciech Cejrowski - boso przez świat
13.35	Giganci historii
14.20	Fajna Polska
15.05	Va Banque
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Ojciec Mateusz”
17.05	Rozmowy w Mackiewiczówce
17.40	Nowe spojrzenie
18.05	S. „Defekt”
19.00	Info Wilno
19.15	Evangeliarz Litewski
19.25	Tygiel
19.50	Całkiem niezła historia
20.00	Polacy to wiedzą!
20.30	Wiadomości
21.00	The Voice of Poland
23.15	Informacje kulturalne
23.30	S. „Ranczo”
00.15	Rozmowy w Mackiewiczówce
00.50	Polskie Biesiady - Taneczna
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Legandy. Dziś i na zawsze
7.00	Weranda
7.30	Bitwa na czerpaki
8.30	Nie mam tylu lat
9.00	Dzień dobry, Litwo
9.30	Wiadomości
12.00	S. dok. „Wydry z Uptown”

12.55	S. dok. „Tajemnice z góry”
13.45	S. „Sztuka zbrodni”
15.30	Wiadomości
15.45	Koncert życzeń
17.30	Kuchnia Beaty
18.30	Wiadomości
19.00	Zwariowani na punkcie kół
19.30	Styl
20.30	Panorama
21.00	„Kocham Litwę”
22.15	„Emocjonalny anonim” komedia
00.05	„Abraham Lincoln: łowca wampirów” fantasy
LRT PLUS	
6.00	Filmy anim.
9.20	„Koty” film fab.
11.05	„Nowy Jork, nowa miłość” film fab.
12.55	„In the Heights: Wzgórza marzeń” dramat
15.50	„Co się zdarzyło w Las Vegas” komedia
17.55	W świecie zwierząt
18.30	Wiadomości
19.30	„Kraina cudów” film anim.
21.15	„Red 2” komedia
23.35	„Misja niewykonalna” komedia

LRT PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Pole bitwy
6.30	Weranda
7.00	Ciepłe spotkania
7.55	Złoty umysł
9.00	Zacznij od siebie
9.30	Żyjmy jak można czyściej
10.00	Co dobrego, sąsiedzie?
10.30	Białoruska Pogoń
11.00	Jesteśmy z Ukrainy
11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	Śniadanie u sąsiada
12.30	W sercu Litwin

13.30	Zupa naukowa
14.00	Euromaxx
14.30	Odblaski
15.00	Uwaga! Szukamy sztuki
15.30	Perspektywa
16.00	Książkowe szczury
16.30	Żyję w świecie iluzji
17.00	S. dok. „Ikony architektury”
18.00	Znaki czasu. Simonas Daukantas
19.00	Legandy. Dziś i na zawsze
19.55	Wizjonerzy
20.00	To jest kino
20.30	Panorama
21.00	„Morderstwo w Orient Expressie” film detekt.
23.10	„Czerwony żółw” film anim.

6.00	Seriale anim.
9.00	„Na zdrowie”
9.30	„Historie sukcesów”
10.00	„Droga żywności”
10.30	„Smacznie aż strach”
11.00	„Pięciogwiazdkowe mieszkanie”
11.30	„Wezwijmy lekarza!”
12.00	„Wróżby Kotryny”
12.30	S. dok. „Schronisko dla małych szympansov”
13.40	„Wickensburg” film fab.
15.30	„Kochany urwis 2” komedia
17.15	„W 80 dni dookoła świata” komedia
18.30	Wiadomości TV3
19.30	„galvOK”
22.00	„Męskie marzenia” komedia
00.25	„Wcielenie” thriller

6.00	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem
------	------------------------------------

7.00, 10.30	„Ekspedycje Steve'a Backshalla”
8.00	„Ale numer!”
9.30	„Gordon Ramsay. Świat na talerzu”
11.40	„Poza kontrolą”
12.50	„Gordon Ramsay. Świat na talerzu”
13.30	„Osobowości narodowe pracy”
14.55	„Bitwa ekstrasensów”
17.00	Mistrzostwa LKL. „Uniclub Casino - Juventus”- „Rytas”
19.30	„Głos Litwy”
22.00	„Opancerzony” film fab.
23.55	Wrestling

6.00	S. „Tajemnice”
8.00	W cieniu mężczyzn
8.30	Po litewsku
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	O przyjemnościach łaźni
10.30	Czyste miasta
11.00	Moje miejsce
11.30	Anatomia mieszkania
12.00, 23.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30	Litewskie szkoły
17.00	Pierwszy raz. 60+
17.30	Życie w biznesie
18.00	Wiadomości
18.30	Bushido ring
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	Trzymajcie się
21.30	Koncert zespołu „Žvaigždziu kvartetas”
22.30	Wiadomości

6.05	„Gwiazdy lombardu”
6.30	„Nagi instynkt przetrwania”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”

9.30	„Przewodnik budowlany”
10.00	„Autopilot”
10.30	„Gazas dugnas”
11.00	„Kultura odpadów”
11.30	S. dok. „Dzika Nowa Zelandia”
12.40	S. dok. „Dzika Ameryka Łacińska”
13.55	„Przetrawianie”
15.00	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”
16.00	„Magazynowe wojny”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Wojny przewoźników”
20.00	„Jeden”
21.00	Wiadomości
21.50	Sport
22.00	„Przynęta” film fab.
00.20	„Stażystki” komedia

6.20	„Program XXI w.”
6.55	„Świat ogrodników”
8.15	S. „Heldt”
10.15	S. „Śledztwa siostry Bonifacji”
11.20	„Rolnik szuka żony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.30	S. dok. „Świat ogrodników”
14.45	„Zamieńmy się żonami”
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Moje życie to morderstwo”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Vera”
22.55	„Big Gold Brick” komedia
01.40	S. „Purpurowe rzeki IV. Kovenkore” Człowiek jutra

6.45	„Balans bieli”
7.20	S. „Janka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium

Matki Boskiej na Jasnej Górze	film dok.	16.30 Info Dzień	czas"	gdyby zwierzęta mówiły?"
8.40 „Rok w ogrodzie”	14.35 „Teraz animacje!”	17.30 Infomed	16.25 „Ex Libris”	15.45 „Jak wygrać małżeństwo”
9.05 „Rok w ogrodzie Extra”	16.40, 23.05 „Informacje kulturalne”	17.45 Info Kultura	16.30 „Fotohistorie”	16.00 „Kapłan” film dok.
9.20 „wojsko-polskie.pl”	17.05 „Res Poloniae”	18.00 „Teleexpress”	16.55 „Spór o historię”	16.30 „Wierzę w Boga”
9.45 „Pełnosprawni”	17.45 „Po co nam architekci?” film dok.	18.15 „Teleexpress Extra”	17.30 „Lena na Kaukazie”	16.50 Muzyczne chwile
10.30 S. „Komisarz Alex”	19.10 „Chleb, miłość i zazdrość” komedia	18.30 „Studio Wschód”	17.50 „Historia na ten czas”	17.00 Informacje dnia
11.30 S. „Ojciec Mateusz”	21.00 „Cztery wesela i pogrzeb” film fab.	19.00 Panorama	18.00 „O zwierzętach i ludziach” film dok.	17.10 „Historia PL”
12.30 „Wiesz czy nie wiesz?”	23.35 „KULT/owe/ piosenki” koncert	19.20 Serwis Info	19.00 „Giganci historii”	18.00 „Z Parlamentu Europejskiego”
13.30 „Angelika i sułtan” film przygod.	00.35 „Teraz animacje!”	19.30 „Kobięcym okiem”	19.45 „Orawo, Orawo...”	18.30 „Nowa ewangelizacja”
15.10 „Z pamięci”		20.00 „Między słowami”	20.00 S. „Stawka większa niż życie”	18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
15.25 „Okrasa łamie przepisy”	7.00 „Polonia 24”	20.30 Wiadomości	21.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
15.55 S. „Chłopi”	7.30 „Welon, fura i brawura”	21.00 Gość	21.40 „Polska i świat z historią w tle”	19.05 Informacje dnia
16.55 „Rolnik szuka żony”	7.55 „Balans bieli”	21.15 „Minęła 20.”	22.00 „Historia w postaciach zapisana”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
18.00 Teleexpress	8.30 „Pytanie na śniadanie”	22.00 „Demaskatorzy”	22.35 „Krwawy handel sztuką” film dok.	20.25 Święty na każdy dzień
18.35 S. „Ojciec Mateusz”	12.50 „Zaginione – odnalezione”	22.15 „Śledczym okiem”		20.30 „Manna z nieba”
19.25 „Kulisy serialu Ojciec Mateusz”	13.05 „Wędrowiec Polski”	22.50 „W tyle wizji”	6.30 Koncert inauguracyjny w ramach 12. Europejskiego Spotkania Młodzieży	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
19.40 „Jaka to melodia?”	13.35 „Sądy, przesady”	23.30 „W tyle wizji Extra”	7.50 „Pod Twoją Obronę” film dok.	21.20 Modlitwa różańcowa
20.30 Wiadomości	15.05 „Rytmy Dwójki”	00.00 Info Wieczór	8.55 „Poczet Wielkich Polaków”	21.50 „Mysząc Ojczyzna”
21.15 ALARM!	16.10 „Tatarzy polscy”		9.00 Informacje dnia	22.00 Apel Jasnogórski
21.35 S. „Komisarz Alex”	17.00 „Kulturalni PL”	7.30 „Był taki dzień”	9.15 „Westerplatte Młodych”	22.20 Informacje dnia
22.35 „007 Quantum of Solace” film sensac.	18.00 Teleexpress	7.32 „Informacje kulturalne”	10.00 „Telewizyjny Uniwersytet Biblijny”	22.40 „Polski punkt widzenia”
00.30 „Zniewolony” dramat	18.20 S. „M jak miłość”	7.50 „O zwierzętach i ludziach” film dok.	11.00 Informacje dnia	23.00 „Polskie dziedzictwo”
	19.10 „Polonia 24”	8.50 „Megality Historia sprzed 5500 lat”	11.15 „Retrospekcja”	23.30 „20 czerwca 1941 roku” reportaż
8.00 „Spotkania sentymentalne”	19.35 „Informacje kulturalne”	9.55 „Piosenką przez historię”	11.20 „Męczennik za prawdę - bł. ks. Antoni Rewera” film dok.	00.00 „Odpowiedzialni za Kościół”
8.40 „Łazuka i jego goście”	20.00 „Tacy byliśmy”	10.00 S. „Magiczne drzewo”	11.20 „Polski punkt widzenia”	00.20 Muzyczne chwile
9.10 „Tamte lata, tamte dni”	20.30 Wiadomości	10.55 „Był taki dzień”	11.40 „Polski punkt widzenia”	00.30 „Tam, gdzie Bóg płacze”
9.45 „Informacje kulturalne”	21.20 S. „Dewajtis”	11.00 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”	12.00 „Kropelka radości”	
10.10 „Dookoła świata z Camille'em Saint – Saensem” koncert	22.15 S. „Polowanie na ćmy”	11.20 S. dok. „Galeria Widmo”	12.00 „Ustanowienie sanktuarium św. Maksymiliana Marii Kolbego - transmisja z Lublina	7.00, 18.00 Jak to jest zrobione?
12.00 „II Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. K. Szymanowskiego w Katowicach” reportaż	23.10 „Polskie Biesiady”	11.30 „Kuchnia dwudziestolecia”	15.00 Muzyczne chwile	9.00, 22.00 Fani czterech kółek
12.30 S. „Niewiarygodne przygody Marka Pięgusa”		11.55 „Wojownicy czasu”	15.15 „Niedziela”	10.00 Łowcy staroci
13.40 „Człowiek ze złotym obiektywem”	7.00 Serwis Info Poranek	12.25 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”	15.20 „Słowo życia”	12.00 Łowcy klasyków
	(7.50 „Jak oni kłamią”)	12.45 S. „Stawka większa niż życie”	15.25 Święty na każdy dzień	14.00 Łowcy staroci: renowacje
	8.50 „Bezpieczna jazda”	13.45 „Polskie 100 lat”	15.30 „Co by było,	16.00 Wiejski dom w wielkim stylu
	9.30 „W Kontrze”	14.10 „Gołas, absolutnie!” film dok.		19.00 Wiejski dom w wielkim stylu
	10.15 „Salon dziennikarski”	15.00 „Działo się w Krakowie”		20.00 Van Go
	11.00 Serwis Info Dzień weekend	15.05 „Obywatel poeta - Zbigniew Herbert” film dok.		21.00 Truckerzy
	13.00 „Czym żyje świat Extra”	16.20 „Historia na ten		23. „Viagra: jak mała niebieska tabletką zmieniła świat” film dok.
	13.30 „INFO V4+”			
	13.45 Serwis Info Dzień weekend			
	16.00 Debata TVP INFO			

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Wilnoteka
7.30	Piękno, zgłoś się!
7.55	S. „Na dobre i na złe”
8.50	Całkiem niezła historia
9.00	Imbir i Cytryna
9.25	Weterynarze z sercem
9.50	Czytanie przed spaniem
10.00	Detektyw Literka
10.15	S. anim. „Pamiętnik Florki”
10.25	Studia Raban
10.50	Moda na rodzinę
11.15	Ziarno
11.40	Ewangeliarz Litewski
11.55	Transmisja Mszy Świętej
13.00	S. „Plebania”
13.50	Piosenka u Ciebie
14.10	Z miłości do zwierząt
14.35	Wojciech Cejrowski - boso przez świat
15.00	Szlakiem miejsc niezwykłych
15.10	Trzeci punkt widzenia
15.35	Wilnoteka
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Biała wizytówka”
17.15	Było, nie minęło
17.40	Imbir i Cytryna
18.05	S. „O mnie się nie martw”
18.50	„Piano” film dok.
19.30	Na wileńskiej ulicy
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dom”
22.30	Nowe spojrzenie
22.55	Informacje kulturalne
23.15	The Voice of Poland
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Litwin w sercu
7.00	Dzień Kultury
7.30	Świąteczne myśli

8.00	Wyznania
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	Dalej od miasta
9.30	Notatki przyrodnika
10.00	Encyklopedia Gustawa
10.30	Dzieci tysiąclecia
11.30	Zaklinaczka zwierząt
12.00	Tu i teraz?
12.30	S. dok. „Wielkie rzeki Ziemi”
13.30	S. „Poirot”
15.15	Euromaxx
15.30	Wiadomości
15.45	„Detektywi historii”
16.45	„Dajmy czadu!”
18.00	Tydzień z Wiadomościami Rowerowymi
18.30	Wiadomości
19.00	„Okno na władzę”
19.30	Tydzień.
20.30	Panorama
21.00	S. „Restauracja”
22.00	„Rapsodia z Miami” komedia
23.45	„Morderstwo w Orient Expressie” detektyw
LRT PLUS	
6.15	Filmy anim.
11.15	„Daphne i Velma” komedia
12.50	„Dzikie łowy” komedia
14.55	„Podróż do Ameryki” komedia
17.20	Teleloto TV gra
18.30	Wiadomości
19.30	„Maska”
22.10	„Dangerous Game. The Legacy Murders” thriller
00.05	„Zielony rycerz” film fab.
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Filmy anim.
9.00	Nie ma tylu lat.
9.30	Drogi
10.00	7 dni Kowna
10.30	S. „Wiara i życie”
11.00	Wyznania

11.30	Menora
12.00	Niedzielne przemysłienia
12.30	Msza Święta z wileńskiej archikatedry
13.45	S. „Ania nie Anna”
14.30	„Pogromcy Duchów i Duch Łodu” komedia
16.00	S. „Szalony park rozrywki”
16.30	Liga Talentów Muzycznych 2023
17.30	Euromaxx
18.00	Uwaga! Szukamy sztuki
18.30	Dzień Kultury
19.00	Wileński Jazz
20.15	Widokówki z podróży
20.30	Panorama
21.00	„Siedem grzechów” spektakl taneczny, chor. Eric Gauthier
22.35	Kocham Litwę
23.40	„Rapsodia z Miami” komedia
3	
6.00	Seriale anim.
8.30	„Zagroda marzeń”
9.00	„La Maistas”
10.00	„Świat według kobiet”
11.00	„Sady marzeń”
12.00	S. dok. „Patagonia. Życie na końcu świata”
13.05	„Marley i ja: Szczęsne lata” komedia
14.50	„Między nami kosmos” film fab.
17.20	„Farma Vytarasa”
18.30	Wiadomości TV 3
19.30	„Litewskie talenty”
22.10	„Jeden gniewny człowiek” film fab.
00.40	„Szybcy i wściekli 2” film fab.
BTB	
6.00	Infokomentarze

7.00,	10.05 „Ekspedycje Steve’a Backshalla”
8.00	„Kolory lasu”
8.30	„Róg tura”
9.00	Strongmani
11.15	„Poza kontrolą”
12.35	„Gordon Ramsay. Świat na talerzu”
13.30	„Osobowości narodowe pracy”
14.40	„Bitwa ekstrasensów”
17.00	Mistrzostwa LKL. „Žalgiris”- „7bet-Lietkabelis”
19.30	„CBet”- „Neptunas”
21.45	S. „L. A. ‘s Finest”
22.45	„Urok” thriller
00.35	„Opancerzony” film fab.
LITUVOS rytas .tv	
6.00	S. „Tajemnice”
7.00	S. „Na imię ma Kozaim”
8.00	Rolnik Jurgis
8.30	Akademia wsi
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	W świecie koszykówki
10.30	Wilno nowoczesne
11.00	Kod zdrowia
12.00,	23.00 S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30,	21.30 24/7
17.30	Pół godziny z Valatką
18.00	Wiadomości
18.30	W świecie koszykówki
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
22.30	Wiadomości
6	
6.10	„Gwiazdy lombardu”
6.35	„Nagi instyunkt przetrwania”
7.30	„Mężczyźni z gór”

8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Na jednym końcu haczyk”
10.00	„Zwiadowca przeszłości”
10.30	„E-gazas dugnas”
11.00	„Magazynowe wojny”
11.30	S. dok. „Dzika Nowa Zelandia”
12.45	S. „Dzika Ameryka Łacińska”
13.55	„Przetrwanie”
15.00	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”
16.00	„Magazynowe wojny”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Najlepsi kierowcy ciężarówek”
20.00	„Jeden”
21.00	Wiadomości”
21.30	Mistrzostwa NBA „Nuggets”- „Thunder”
00.00	„NBA Action”
00.30	„Go-Big Show”
1	
6.35	„Program XXI w.”
7.05	„Świat ogrodników”
8.25	S. „Heldt”
10.25	S. „Śledztwa siostry Bonifacji”
11.25	„Rolnik szuka żony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.30	Pozdrowienia
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Moje życie to morderstwo”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Francuskie morderstwa”
22.55	„Z ust do ust” komedia
00.55	„Big Gold Brick” komedia
TVP 1	
6.05	„Sprawa dla reportera”
7.00	„Słownik polsko@polski”
7.25	„wojsko-polskie.pl”
7.55	„Słowo na

niedzielę"	Polski"	Extra"	Kaukazie"	Radzyminie"
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze	16.40 S. „Niewiarygodne przygody Marka Piegusa"	13.30 „Caput Mundi czyli Pępek Świata"	17.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych"	15.20 Film dok.
9.00 „Tydzień"	18.15 „Zaginione - odnalezione"	13.40, 17.30 Serwis Info Dzień weekend	18.00 „Gintrowski" film dok.	15.40 „Drzwi do lasu"
9.30 „Zakończaj się w Polsce"	21.00 „Seksmisja" komedia	17.00 „Okieł wiary"	18.45 „Ziemia Kłodzka" film dok.	16.00 „Wieś - to też Polska"
10.00 „Okrasa łamie przepisy"	23.40 „Trzeci punkt widzenia"	18.00 „Teleexpress"	19.00 „Giganci historii"	17.00 Informacje dnia
10.35 „Artur i Minimiki" film anim.		18.15 „Teleexpress Extra"	19.45 „Orawo, Orawo..."	17.10 Koncert życzeń
12.30 „Welon, fura i brawura"	7.00 „Zrzuńnawani odbudowani"	18.30 Teleexpress na deser	21.00 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych"	17.45 „Życie według świętego Jana Pawła II"
12.55 „Między ziemią a niebem"	7.30 S. „Alternatywy 4"	19.00 Panorama	21.50 „Ex Libris"	18.00 „Zostań żołnierzem RP"
(13.00 Anioł Pański)	8.30 „Pytanie na śniadanie"	19.25 „Studio Zachód"	21.00 S. „Dom pod Dwoma Orłami"	18.15 Muzyczne chwile
13.50 „Każde życie jest cudem"	12.25 „Ziarno"	20.05 „Głębia ostrości"	21.45 „Niezwykłe historie z pocztówek"	18.30 „Sól Ziemi"
14.15 „Gala wręczenia nagród im. Jana Rodowicza „Anody"	12.55 „Między ziemią a niebem"	20.30 Wiadomości	23.45 „Był taki dzień"	18.55 „Poczet Wielkich Polaków"
15.20 „Z pamięci"	(13.00 „Anioł Pański")	21.00 Gość Wiadomości		19.05 Informacje dnia
15.35 S. „Komisarz Alex"	13.50 „Słowo na niedzielę"	21.15 „Minęła 20."	6.05 Film dok.	19.15 „Rozmowy niedokończone"
16.30 „Jak rozpętałem II wojnę światową" (3) komedia	14.00 „Transmisja Mszy Świętej"	22.00 „Gdzie jest Pan Cogito?"	7.00 „Jestem mamą"	20.30 S. anim.
18.00 Teleexpress	15.15 S. „Alternatywy 4"	22.50 „Strefa starcia"	7.15 „Mocni w wierze"	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
18.35 „Wiesz czy nie wiesz?"	16.20 „Okrasa łamie przepisy"	00.00 Info Wieczór	7.45 „Regał"	21.20 Modlitwa różańcowa
19.40 „Jaka to melodia?"	16.55 „Wojciech Cejrowski - boso przez świat"		8.15 „Misja Szczecin-Madagaskar" film dok.	21.50 „Myśląc Ojczyzna"
20.30 „Wiadomości"	17.30 „Polacy to wiedzą!"	7.30 „Był taki dzień"	8.45 „Ocalić od zapomnienia"	22.00 Apel Jasnogórski
21.20 S. „Dewajtis"	18.00 Teleexpress	7.32 „Informacje kulturalne"	8.55 „Poczet Wielkich Polaków"	22.20 Informacje dnia
22.20 „Rolnik szuka żony"	18.20 S. „M jak miłość"	7.45 „Nie taka prosta historia"	9.00 „Słowo życia"	22.40 „Retrospekcja"
23.20 „Strefa starcia"	19.10 „Polonia 24"	8.10 „Działo się w Krakowie"	9.05 „Polski punkt widzenia"	22.45 „Stan bezpieczeństwa państwa"
	19.35 „Informacje kulturalne"	8.15 „Gintrowski" film dok.	9.25, 20.25, 22.55 Święty na każdy dzień	23.00 „Ku pokrzepieniu serc. Historia Obrazu Matka Boska AK" film dok.
8.00, 23.10 „Informacje kulturalne"	20.00 „Dookoła świata"	9.00 Msza grekokatolicka	9.30 „Z Parlamentu Europejskiego"	23.45 „Jak wygrać małżeństwo"
8.25 „Urodzeni artyści"	20.30 Wiadomości	10.00 S. „Magiczne drzewo"	10.00 „Spotkania z lasem"	00.00 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej"
9.00 Liturgia prawosławna w Białej Podlaskiej	21.20 S. „Ojciec Mateusz"	11.15 „Impresje - Marc Chagall"	10.10 Spotkanie z Magdą Buczek	00.25 „Regał"
10.05 „Po co nam architekci?" film dok.	22.15 „C. K. Dezerterzy" komedia	11.25 „Piosenką przez historię"	10.15 „Manna z nieba"	00.50 Muzyczne chwile
11.30 S. anim. „Baśnie z piasku"	23.50 „Gala wręczenia nagród im. Jana Rodowicza „Anody"	11.30 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko"	10.30 „Ostatni rzeźbiarz w szkłe" reportaż	
12.05 S. „Rawhide"		11.50 Film dok.	11.00 Msza św. na zakończenie Synodu Biskupów w Watykanie	7.00 Fani czterech kótek
13.05 „Gruba Kaśka" film dok.	7.00, 8.00 Serwis Info Poranek	12.45, 20.00 S. „Stawka większa niż życie"	12.35 Muzyczne chwile	13.00 Dom na piaskach
13.35 „Trzeci punkt widzenia"	7.45 „Za kulisami"	13.40, 17.25 „Ex Libris"	12.55 „Niedziela"	15.00 Walka o bagaż
14.10 „Brunet wieczorową porą" komedia	8.45 „Demaskatorzy"	13.45 „Kuchnia dwudziestolecia"	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański	16.00 Obrońcy zabytków
16.00 „Wędrowiec	9.30 „W Kontrze"	14.10 „Historia żywa"	13.15 „Papież Polak do rodaków"	18.00, 20.00 Wiejski dom w wielkim stylu
	10.10 „Magazyn śledczy Anity Gargas"	14.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych"	14.15 „Wędrowiec Polski"	19.00 Łowcy staroci: renowacje
	10.50 „Woronicza 17"	14.45 „Riese - Tajemnice wykute w skale"	14.45 „Urodziłem się w roku 1920... Jan Paweł II w	21.00 Antarktyda: rejs życia
	12.00 Serwis Info Dzień weekend	15.45, 22.00 „Historia w postaciach zapisana"		22.00 Na tratwie w oceanie
	13.00 „Czym żyje świat	17.30 „Lena na		23.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP WILNO	
7.00, 17.10 Zagadki zwierzogromadki	
7.15 Jak to działa	
7.40 Imbir i Cytryna	
8.05 Rozmowy w Mackiewiczówce	
8.35 Tygiel	
8.55 Nowe spojrzenie	
9.20 Kamperem po południu	
9.35 S. „Sześć siostr”	
10.30 Niezwykłe miejsca	
10.35 Polska Śródziemnomorska	
11.00 Gra słów	
11.20 Piosenka u Ciebie	
11.45 Taja jak Ty	
12.10 S. „Ranczo”	
13.00, 19.00, 23.45 Info Wilno	
13.05 Nowe spojrzenie	
13.30 Imbir i Cytryna	
13.50 Hity wszech czasów	
14.45 Piękno, zgłoś się!	
15.10 Polacy to wiedzą!	
15.35 Moda na język polski	
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	
16.20 S. „Klan”	
16.45 S. „Barwy szczęścia”	
17.25 Jak to działa	
17.50 S. „Czas honoru”	
18.35 wojsko-polskie.pl	
19.15, 0.05 Studio Wilno	
19.35 Szlakiem miejsc niezwykłych	
19.40 S. „M jak miłość”	
20.30 Wiadomości	
21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	
21.25 S. „Leśniczówka”	
21.50 Wielcy Polacy, wielkie historie	
22.25 Polska i świat z historią w tle	
22.45 Informacje kulturalne	
23.00 S. „Wojenne dziewczyny”	
00.25 Sport	
00.45 S. „Czas honoru”	
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	

6.02 Dzień dobry Litwo	
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości	
9.00 S. „Soko Leipzig”	
9.50, 23.45 S. „Komisarz Rex”	
10.40 S. „Słoneczna strona”	
11.30 S. „Diagnoza Betty”	
12.15 Euromaxx	
13.30 Kto i dlaczego?	
13.00 Więc gdzie dalej?	
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości	
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo	
16.15 S. „Zaklinacze koni”	
17.00 S. „Obietnica”	
18.00 Kto i dlaczego?	
18.30 Ważna godzina	
19.30 Historie rzeczy	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 Forum LRT	
22.30 Wiadomości Rowerowe	
23.00 S. „Unbroken”	

6.00 Filmy anim.	
7.00, 13.20 Pani chłopka	
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	
10.00 S. „MacGyver”	
11.00 KK2	
12.00 Wiadomości	
14.30 S. „Pełnia”	
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”	
16.30 Dobry wieczór, Litwo	
18.30 Wiadomości	
19.30 KK2	
20.00 Będzie wszystkiego	
21.00 S. „Poważne sprawy”	
21.30 Wiadomości	
22.30 „Sztuka kradzieży” komedia	
00.20 S. „MacGyver”	

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.05 Kuchnia Beaty	
7.00 Kto i dlaczego?	
7.30 Bitwa na czerpaki	
8.30 Drogi	
9.00 Dzień dobry Litwo	

11.30 Co lepszego, sąsiedzie?	
12.00 Liga Talentów Muzycznych 2023	
13.00 Encyklopedia Gustawa	
13.30 Zaklinaczka zwierząt	
14.00 „Notatki przyrodnika”	
14.30 Film dok.	
15.30 S. „Służyć i bronić”	
16.30 Dzień dobry Litwo	
18.30 „Zupa naukowa”	
19.00 Weranda	
19.30 „Nie taki niewinny design” film dok.	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 „Dzieci Mgły” film dok	
23.05 S. „Aerial Profiles”	
00.00 Wiadomości DW (ros.)	
00.15 Dziś na świecie (ros.)	

6.00 Seriale anim.	
7.45 S. „Czy pamiętasz mnie?”	
8.55 S. „W wirze miłości”	
10.00 S. „Barrister Babu”	
11.00 S. „Lekarz Wiera”	
12.00 S. „Zranione serce”	
14.00 S. „Dziedzictwo ojca”	
15.00 S. anim.	
16.00 TV 3 wiadomości	
16.30 TV Pomoc	
18.30 TV3 wiadomości	
19.30 „W centrum uwagi z E. Jakilaitisem”	
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej” komedia	
21.00 S. „Emigranci. Chicken factory”	
21.30 Wieczorne wiadomości TV3	
22.30 „Skorumpowany” film fab.	
00.45 S. „Bosch”	

6.00 S. „Ślepa strefa”	
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni	
8.20, 14.50 S. „Policja wodna”	
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
10.35 Osobowości narodowe pracy	
11.35 S. „Mentalista”	
12.30 S. „Ślepa strefa”	
17.00 Dzień info	
17.30 S. „Mentalista”	
18.30 Mistrzostwa LKL. „Pieno žvaigždes”- „Gargždai”	
21.00 „Ocean’s Twelve: Dogrywka” komedia	
23.30 S. „L.A.’s Finest”	

6.00 S. „Ślepa strefa”	
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni	
8.20, 14.50 S. „Policja wodna”	
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
10.35 Osobowości narodowe pracy	
11.35 S. „Mentalista”	
12.30 S. „Ślepa strefa”	
17.00 Dzień info	
17.30 S. „Mentalista”	
18.30 Mistrzostwa LKL. „Pieno žvaigždes”- „Gargždai”	
21.00 „Ocean’s Twelve: Dogrywka” komedia	
23.30 S. „L.A.’s Finest”	

rytas . tv

6.00 Bushido ring	
6.30 S. „Jasnowidz”	
10.00 24/7	
11.00, 21.25 S. „Cyganeczka Lala. Powrót”	
12.00 Rolnik Jurgis	
12.30 Akademia wsi	
13.00 Nowy dzień	
14.00, 0.30 S. „Ślad”	
15.00 S. „Jasnowidz”	
16.00, 18.00 Reporter	
16.20 Sport. Pogoda	
16.30 Litwa na żywo	
17.00, 23.30 Godzina TV Wolność	
18.20 Sport. Pogoda	
18.30 „Pierwszy raz. 60+”	
19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	
20.00, 22.30 Reporter	
20.20 Sport. Pogoda	
20.50 S. „Jasnowidz”	
22.50 Sport. Pogoda	
23.00 Rozmowy nad morzem	

5.40, 16.00 S. „Ucziwy przekręt”	
7.30, 14.00 S. „Cobra 11”	
8.30 „Autopilot”	
9.00 „Gazas dno”	
9.30 S. „Kultura odpadów”	
10.00 „Magazynowe wojny”	
11.00 S. „Rezydenci”	

12.00 S. „Sługa narodu”	
12.30 „Gwiazdy lombardu”	
13.00 „Totalna rozgrywka”	
15.00 S. „CSI. NY”	
18.00 S. „Simpsonowie”	
19.00 S. „Rezydenci”	
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”	
21.00 „Miliardowy okup” film fab.	
23.15 „Dom nocny” film fab.	

6.00 S. „Kadin”	
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”	
8.00 S. „Zakazany owoc”	
9.00 S. „Czerwona komnata”	
10.00 S. „Cudowny Doktor”	
11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”	
12.00 S. „Dr House”	
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”	
14.00, 18.00 S. „Niezapomniany”	
15.00 S. „Anupamaa”	
15.30 S. „Bądź ze mną”	
16.00 „Zamieśmy się żonami”	
19.00 S. „Dr House”	
21.00 S. „Zabójcze tropiki”	
23.20 S. „Francuskie morderstwa”	
01.15 S. „Heldt”	

TVP 1

5.50 S. „Klan”	
6.15 S. „Dziedzictwo”	
7.10 S. „Złoty chłopak”	
8.00 Transmisja Mszy Świętej	
8.30 „Wielon, fura i brawura”	
9.00 Wiadomości	
9.10 „Kwadrans polityczny”	
9.25 „Informacje kulturalne”	
9.40 S. „Ranczo”	
10.40 S. „Komisarz Alex”	
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	

12.25, 21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 13.00 Wiadomości
 13.10 Agrobiznes
 13.35 „Magazyn Rolniczy”
 13.55 S. „Amur. Amazonka Azji”
 15.00 S. „Złoty chłopak”
 16.00 Wiadomości
 16.20, 21.15 „ALARM!”
 16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
 17.05 S. „Dziedzictwo”
 18.00 „Teleexpress”
 18.20 „Jaka to melodia?”
 18.55 S. „Klan”
 19.25 S. „Leśniczówka”
 20.00 „Jeden z dziesięciu”
 20.30 Wiadomości
 22.10 „Cena” spektakl
 23.45 „Operacja - Vidal” film dok.

8.00 „Muzyczne poranki” film dok.
 8.30 „Niedziela z...”
 9.25, 16.10, 22.50 „Informacje kulturalne”
 9.50 „Teraz animacje!”
 12.00 S. „Rawhide”
 13.05 „Fellinopolis” film dok.
 14.15 S. anim. „Baśnie z piasku”
 14.45 „Lila Kiejzik - portret” film dok.
 15.30 „Urodzeni artyści”
 16.35 „Chleb, miłość i zazdrość” komedia
 18.25 „Trzeci punkt widzenia”
 19.05 „Mój Rembrandt” film dok.
 21.00 „Monos - Oddział małp” dramat
 23.20 „Dzień świra” komediodramat

7.00 „Polacy to wiedzą!”
 7.30 „To już ponad 100 lat!”
 7.50 „Kalendarium

Powstania Styczniowego 1863”
 8.00 „Przystanek słow food”
 8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”) 12.10 „W obiektywie Polonii” 12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia” 13.00 Wiadomości 13.15 S. „Ojciec Mateusz” 14.05 S. „Zaklęty Dwór” 15.05 „Kulturalni PL” 16.00 Wiadomości 16.20 „ALCHEMIK” 16.35 „Laboratorium alchemika” 16.40 „Mrówki górą! Sekretne życie roślin” 17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 18.00 Teleexpress 18.20 „Słownik polsko@polski” 18.55 „INFO V4+” 19.15 „Polacy Światu” 19.30 „Informacje kulturalne” 19.45 „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945” 20.05 „Gra słów. Krzyżówka” 20.30 Wiadomości 21.20 S. „Daleko od szosy” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Szansa na sukces”

6.35, 11.00 Serwis Info Poranek
 8.10 „Jedziemy”
 8.50 „Agrobiznes”
 9.00 „Jedziemy dalej”
 9.20 „Minęła 8.”
 10.10 „Minęła 9.”
 10.40 Plan dnia
 11.30 Serwis Info Dzień
 13.00 Info Raport
 14.30 Serwis Info Dzień
 14.20 Info Kultura
 14.30 Serwis Info Dzień
 16.30 Info Dzień
 17.30 „Rodzina i praca”
 17.40 Info Dzień (17.45 Info Kultura)
 18.00 „Teleexpress”

18.15 „Teleexpress Extra”
 18.30 „O co chodzi”
 19.00 Panorama
 19.20 „Za czy przeciw”
 19.55, 22.20 Serwis Info Wieczór
 20.20 „Jak oni kłamią”
 20.30 Wiadomości
 21.00 Gość Wiadomości
 21.15 „Minęła 20.”
 22.00 „Resortowe dzieci”
 22.50 „W tyle wizji”.
 23.30 „W tyle wizji Extra”
 23.50 „Jak oni kłamią”
 00.00 Info Wieczór
 00.35 „W akcji”

7.00 „Był taki dzień”
 7.02, 12.30 „Informacje kulturalne”
 7.15 S. „Czas honoru”
 8.00 „Niezwykłe historie z pocztówek”
 8.15 „Okrasa łamie przepisy”
 8.40 „Zaproszenie”
 9.00 „Ex Libris”
 9.20 „Arrasów dzieje osobliwe”
 9.45 „Spór o historię”
 10.15 S. „Magiczne drzewo”
 10.40 „Przeczytaj mi tę historię”
 10.45 „Fajna Polska”
 11.40 „Lena na Kaukazie”
 12.00, 18.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
 12.10 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
 12.45 „Kuchnia Polskich Żydów”
 13.10, 20.55 „Historia na ten czas”
 13.15 S. „Blondynka”
 14.00 „W kotle historii”
 14.20 Był taki dzień
 14.50 Film biograf.
 15.45 „Zaufany Piłsudskiego” film dok.
 16.40 „Ex Libris”
 16.45 „Giganci historii”
 17.30 S. „Korona królów.”

Jagiellonowie”
 18.00 S. „Chłopi”
 19.00 S. „Czas honoru”
 19.45 „Lustro” film dok.
 20.00 „Kłamstwa i mity Polski Ludowej”
 20.15 „Flesz historii”
 20.30 „Towarzysze sekretarzy oraz inni dygnitarze”
 21.00 S. „Matki, żony i kochanki”
 22.00 „Żołnierze Generała Maczka” film dok.
 23.00 „Polscy. Seryjni”
 23.40 „Inny świat” film dok.

6.30 Film dok.
 7.00 „Ze szkolnej ławki”
 8.15 „Mój brat papież” film dok.
 8.35 „Drzwi do lasu”
 8.55 „Poczet Wielkich Polaków”
 9.00 Informacje dnia
 9.15 „Wieś - to też Polska”
 10.15 „Słowo życia”
 10.20 Muzyczne chwile
 10.30 S. anim.
 10.55 Święty na każdy dzień
 11.00 Informacje dnia
 11.15 „Rozmowy niedokończone”
 12.20 „Stan bezpieczeństwa państwa”
 12.30 „Polskie dziedzictwo”
 13.00 Modlitwa Anioł Pański
 13.03 Informacje dnia
 13.20 S. „Tajemnica Enigmy”
 14.05 Reportaż

14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
 15.20 Muzyczne chwile
 15.30 „My chcemy Boga” film dok.
 16.30 „Film dok.
 16.50 „Ma się rozumieć”
 17.00 Informacje dnia
 17.10 „Sanktuaria polskie”
 17.30 „Porady medyczne bonifratrów”
 18.00 „Świadkowie”
 18.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w Poznaniu
 21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
 21.20 Modlitwa różańcowa
 21.50 „Myśląc Ojczyzna”
 22.00 Apel Jasnogórski
 22.20 Informacje dnia
 22.40 „Polski punkt widzenia”
 23.00 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
 23.30 Filmy dok.

7.00, 13.00, 0.00 Fani czterech kółek
 9.00, 19.30 Jak to jest zrobione?
 10.00 Skarby z szopy
 10.30 Walka o bagaż
 11.00, 20.00 Łowcy staroci: renowacje
 12.00 Łowcy staroci
 14.00 Wiejski dom w wielkim stylu
 17.00 Skarby z szopy
 18.00 Łowcy staroci
 19.00 Jak to działa?
 21.00 Nagi instynkt przetrwania

Informuojame žemės sklypo, (kadastru Nr. 0101/0160:6906) esančio Keturiasdešimt Totorių k., Vilnius, savininką M.B., kad UAB "Sanora" matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2023-11-15 d. 13:30 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 0101/0160:6631), esančio Atokaitos g., Vilnius, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB "Sanora" adresu Pulko g. 2 Vilnius, el. paštu info@sanora.lt arba telefonu (85)2752523, mob.869840821.

Zam. 2732

Bobi, najstarszy pies na świecie nie żyje

Uznawany za najstarszego psa na świecie Bobi nie żyje. Rozstał się ze światem w położonej w środkowej Portugalii wsi Conqueiros. Bobi miał ponad 31 lat. Zgon zwierzęcia potwierdził w mediach społecznościowych jego właściciel Leonel Costa. Przypomniawszy, że urodzony 11 maja 1992 r. w dystrykcie Leiria pies od pewnego czasu cierpiał na rozmaite schorzenia. Zwierzę padło w niedzielę. Wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa pies w ostatnich latach, jak wyjaśnił Costa, podupadł na zdrowiu. W 2018 r. pupil doznał wylewu krwi do mózgu, ale pomimo dolegliwości wciąż samodzielnie przemieszczał się. Fot. Facebook.com

15-letni Polak w gronie najlepszych uczniów świata

Jakub Dobosiewicz został laureatem prestiżowego konkursu i znalazł się na liście Rise Global Winners. 15-latek pokonał 400 000 uczniów z prawie 50 krajów i znalazł się w gronie 100 najlepszych na świecie. O takiej nagrodzie może marzyć każdy młody człowiek.

Rise to globalna platforma dla młodych talentów, która raz w roku zaprasza uczniów w wieku 15-17 lat do wyzwania Rise Challenge. Platforma udostępnia uczestnikom projektu nowoczesne narzędzia, aby mogli zaprezentować swój pomysł na rozwijanie własnego talentu przy jednoczesnym wpieraniu potrzeb społecznych.

Spośród około 400 000 kandydatów wybieranych jest 500 finalistów, którzy dostają szansę zaprezentowania swojego pomysłu podczas rozmowy kwalifikacyjnej i zajęć grupowych. Na tej podstawie wybieranych jest 100 najlepszych uczniów z całego świata.

Owce i kozy zablokowały ruch na ulicach Madrytu

Ponad 1 100 owiec i 200 kóz przemaszerowało głównymi ulicami Madrytu. Przy akompaniamencie muzyki prowadzili je ubrani w ludowe stroje pasterze. Zgodnie z tradycją, jesienią zwierzęta są przeganiane z północnej Hiszpanii na południowe tereny, aby mogły się tam wypasać w okresie zimowym. Święto celebrowane jest w celu podkreślenia znaczenia ekstensywnej hodowli zwierząt i podtrzymania tradycji. Stado owiec i kóz wstrzymało w niedzielę ruch w stolicy, przeszło przez centralny plac Puerta del Sol i ulicą Alcalá doszło do placu Cibeles, gdzie przywitał pasterzy burmistrz miasta Jose Luis Martinez-Almeida.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Takie ciastka grzybki, podane na stół, na pewno zrobią wrażenie na każdym Fot. Marian Paluszkiwicz